

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

**на тему: «УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ПОСЛУГ»**

**здобувача освіти за ОС «бакалавр»
денної форми навчання**

**галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
спеціальність 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
освітньо-професійна програма «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»**

СОЛОМІНОЇ ЮЛІЇ ЮРІЇВНИ

**Науковий керівник:
к.е.н., доцент Степанова Алла Адамівна**

Рекомендовано до захисту
на засіданні кафедри менеджменту
інноваційної та інвестиційної діяльності
протокол № 15 від «15» червня 2022 р.

Завідувач кафедри
д.е.н., професор Ситницький М.В.

Київ-2022

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Економічний факультет
Кафедра менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності

«Затверджую»

Завідувач кафедри менеджменту інноваційної та
інвестиційної діяльності, д.е.н. **Ситницький М.В.**
«08» листопада 2021 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу бакалавра
здобувача освіти за ОС «бакалавр» денної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій»
СОЛОМІНОЇ ЮЛІЇ ЮРІЇВНИ

- 1. Тема роботи: «Управління інвестиційною діяльністю підприємства сфери послуг» затверджена на засіданні кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності 08.11.2021р., протокол № 4.**
 - 2. Строк завершення роботи: 01.06.2022**
 - 3. Підсумковий передзахист роботи: 27.05.2022**
 - 4. Предмет дослідження:** теоретико-методичні, наукові та практичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємств сфери послуг
 - 5. Об'єкт дослідження:** система управління інвестиційною діяльністю підприємств сфери послуг.
 - 6. Мета і завдання дослідження:** визначення теоретико-методичних положень, визначення наукових підходів і розробка практичних рекомендацій щодо управління інвестиційною діяльністю підприємств сфери послуг.
- Завдання:**
- 6.1. розглянути економічну сутність інвестиційної діяльності підприємства та основні підходи до управління нею;
 - 6.2 провести теоретичне дослідження особливостей управління інвестиційною діяльністю підприємства сфери послуг;
 - 6.3 проаналізувати основні тенденції інвестиційної діяльності підприємств сфери послуг;
 - 6.4 обґрунтувати ефективність поточного управління інвестиційною діяльністю підприємства;
 - 6.5 обґрунтування інвестиційного проекту розвитку підприємства та його економічна ефективність;
 - 6.6 формування стратегії, яка передбачає покращення управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Календарний план виконання завдання

№	Зміст виконаної роботи	Строки виконання	Відмітка керівника про виконання
1.	Вибір теми бакалаврської роботи	жовтень 2021	виконано
2.	Затвердження теми бакалаврської роботи	листопад 2021	виконано
3.	Розробка плану виконання роботи і узгодження його з науковим керівником	листопад - грудень 2021	виконано
4.	Пошук інформаційних та наукових джерел для написання першого розділу, робота над першим розділом	грудень 2021 - лютий 2022	виконано
5.	Оформлення першого розділу та подання його на розгляд науковому керівникові	лютий - березень 2022	виконано
6.	Пошук інформаційних матеріалів і робота над другим розділом	березень - квітень 2022	виконано
7.	Оформлення другого розділу та подання його на розгляд науковому керівникові	квітень 2022	виконано
8.	Підготовка третього (конструктивного) розділу	квітень-травень 2022	виконано
9.	Попередній передзахист роботи.	13.05.2022	виконано
10.	Доопрацювання та остаточне оформлення роботи з урахуванням пропозицій попереднього захисту і зауважень наукового керівника	травень 2022	виконано
11.	Підсумковий передзахист роботи Остаточне затвердження змісту та структури роботи.	27.05.2022	виконано
12.	Усунення зауважень, що були зроблені на підсумковому передзахисті роботи	травень 2022	виконано
13.	Завершення написання роботи	01.06.2022	виконано
14.	Перевірка роботи на плагіат	червень 2022	виконано
15.	Зовнішнє рецензування бакалаврської роботи	червень 2022	виконано
16.	Рекомендація бакалаврської роботи до захисту на засіданні кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності	червень 2022	виконано

Графік консультацій

Дата консультації	Консультант	Зміст консультації	Підпис консультанта
січень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Узгодження теми з науковим керівником	виконано
січень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Узгодження завдання на виконання роботи. Визначення мети та цілей дослідження	виконано
січень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Розробка плану роботи. Консультації з приводу підбору інформації для написання роботи	виконано
січень-лютий 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Визначення теоретичної та методичної бази дослідження	виконано
березень-квітень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Формування бібліографічного списку за проблематикою дослідження, остаточне узгодження плану роботи	виконано
квітень-травень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Розгляд попереднього варіанту першого розділу	виконано
травень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Розгляд попереднього варіанту другого розділу	виконано
травень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Узгодження структури та змісту третього розділу	виконано
травень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Розгляд попереднього варіанту третього розділу	виконано
травень-червень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Опрацювання висновків роботи	виконано
червень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Розгляд загального варіанту роботи	виконано
січень 2022	к.е.н., доцент Степанова А.А.	Узгодження кінцевого варіанту роботи після доопрацювання зауважень	виконано

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Економічна сутність інвестиційної діяльності підприємства...	7
1.2. Особливості управління інвестиційною діяльністю підприємства сфери послуг.....	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА «ПОДУРЕЦЬ».....	22
2.1. Оцінка фінансово-економічного стану діяльності підприємства	22
2.2. Ефективність поточного управління інвестиційною діяльністю підприємства.....	37
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА «ПОДУРЕЦЬ».....	47
3.1. Організаційні заходи щодо формування ефективної інвестиційної політики підприємства на ринку України.....	47
3.2. Врахування ризиків в управлінні інвестиційною діяльністю підприємства як стратегія мінімізації втрат.....	53
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах війни інвестиційна діяльність підприємствами призупинена. Вихід економіки країни з кризового стану буде забезпечуватися саме інвестиційною діяльністю, а саме інвестиції в економіку України в різні галузі національної економіки.

Інвестиційна діяльність є основою економічної діяльності підприємств за умов модернізації національної економіки. Продумана інвестиційна діяльність вирішує цілий комплекс економічних завдань на макро-, мезо- і мікрорівнях, створює сприятливі умови для реформування економіки та її реструктуризації.

У сучасних умовах фінансовий ринок, який опосередковує розподіл коштів між суб'єктами економічних відносин в умовах ринкової системи господарства, стає основним учасником залучення коштів та фінансування інвестиційної діяльності у реальний сектор економіки.

При цьому на фінансовому ринку компанія може знайти інвестиційні ресурси тільки на тих умовах, на яких зараз здійснюється більшість фінансових операцій, і тільки з тих джерел, які задовольняють інвестиційним обмеженням, що існують у підприємства.

В сучасних умовах актуальними будуть напрями активізації інвестиційної діяльності в усі галузі національної економіки і в підприємства сфери послуг також, враховуючи особливість і важливість їх функціонування в економічному просторі.

У зв'язку із подіями, які відбуваються важливого значення набуває пошук нових підходів в управлінні інвестиційною діяльністю підприємств сфери послуг з метою забезпечення їх прибутковості та підвищення рівня економічного розвитку. Сутність, оцінку інвестиційної якості та ефективності інвестицій, науково-методичні основи організації інвестиційної діяльності, її стратегічного планування досліджували такі вітчизняні і

зарубіжні вчені, як: А.Н. Асаул, А.В. Антонов, І.А. Бланк, В.М. Градісов, Л.М. Докієнко, В.В. Стадник, В.Г. Федоренко тощо.

Теоретико-методичні основи оцінювання інвестиційної спроможності та привабливості підприємства, механізм та методи управління інвестиційною діяльністю, напрями її розвитку розглядали у своїх працях такі вітчизняні і зарубіжні вчені, як: Л.О. Бакаєв, Л.М. Борщ, С.В. Васильєв, О.С. Власюк, С.О. Геращенко, Л.Дж. Гитман, І.О. Іващук, І.М. Кобушко, А.С. Музиченко, О.Л. Оніщенко, А.А. Пересада, В.П. Савчук, М.П. Харчук тощо.

У наукових працях вчених обґрунтовано загальні положення для здійснення подальшого дослідження управлінських засад інвестиційної діяльності підприємств. Проте розвиток соціально-економічних відносин, потенціал технічної модернізації, посилення інтеграційних впливів вимагають нових наукових розробок стосовно напрямів удосконалення системи управління інвестиційною діяльністю для цілей забезпечення інтеграції та адаптації підприємств сфери послуг до змін ринкового середовища і підвищення їхньої конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Метою кваліфікаційної роботи є визначення теоретико-методичних положень, визначення наукових підходів і розробка практичних рекомендацій щодо управління інвестиційною діяльністю підприємств сфери послуг.

Для досягнення поставленої мети необхідно розглянути наступні завдання:

- розглянути економічну сутність інвестиційної діяльності підприємства та основні підходи до управління нею;
- провести теоретичне дослідження особливостей управління інвестиційною діяльністю підприємства сфери послуг;
- проаналізувати основні тенденції інвестиційної діяльності підприємств сфери послуг;

- обґрунтувати ефективність поточного управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- обґрунтування інвестиційного проекту розвитку підприємства та його економічна ефективність;
- формування стратегії, яка передбачає покращення управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Об'єктом дослідження є система управління інвестиційною діяльністю підприємств сфери послуг.

Предметом дослідження є теоретико-методичні, наукові та практичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємств сфери послуг.

Методи дослідження. Теоретичною базою дослідження є наукові публікації в сфері інвестиційної діяльності; ринкової економіки; сфери послуг; аналітико-методичні матеріали з питань оцінки ефективності інвестиційної діяльності.

Методичною основою дослідження є: аналітико-порівняльний методи (для виявлення сутності інвестиційної діяльності); графічні методи (для наочного представлення інформації про результати аналізу діяльності підприємств сфери послуг та оцінки рівня розвитку їх інвестиційної діяльності); порівняльний і структурний аналіз (для визначення динамічних рядів і структурних змін у складі активів підприємств та джерел їхнього фінансування пасивів)); методи системного аналізу (при визначенні основних напрямів управління інвестиційною діяльністю).

Інформаційною базою дослідження виступають законодавчі акти, статистичні дані, періодичні видання, матеріали міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, річні звіти підприємства сфери послуг.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність інвестиційної діяльності підприємства

Дослідження факторів впливу на зміцнення економіки України свідчать про те, що саме інвестиційна діяльність здатна забезпечити просте і розширене відтворення виробничих процесів підприємств, а також довгострокове вкладення капіталу в різні сфери і галузі національної економіки як в середині держави, так і за її кордонами.

Діагностика проблем здійснення інвестиційної діяльності протягом довготривалого періоду перебуває в епіцентрі уваги економічної наукової спільноти тому, що процес інвестування формує підґрунтя для здійснення господарської діяльності та визначає умови економічного розвитку будь-якої держави. Аналіз інвестиційної діяльності передбачає вивчення базових процесів, інструментів і механізмів реалізації інвестиційної діяльності як важливої складової функціонування економічної системи, визначення їх особливостей і обґрунтування в умовах розвитку національної економіки для результатів наукового пошуку економіко-управлінських механізмів, що здатні забезпечити прибутковість інвестиційних процесів та дозволять сформувати потенціал для подальшого розвитку діяльності підприємств, галузей і національної економіки в цілому.

При цьому, розрахунок головних взаємозалежностей інвестиційної діяльності потребує попереднього визначення і уточнення ключових категорій, які мають безпосередній взаємозв'язок з інвестиційними процесами, а також є відносно новими для сучасної економічної теорії і практики та набувають особливого змісту під впливом нових концепцій та ідей, а також їх практичної реалізації.

В наукових дослідженнях багатьох вчених існують різні підходи до трактування сутності такої економічної категорії як «інвестиційна діяльність». Майже всі наявні теоретичні дослідження інвестиційних процесів стосуються макро- і макрорівнів.

Інвестиційна діяльність є частиною господарської діяльності підприємства з цільового формування та розпорядження власними та позиковими джерелами фінансових ресурсів, а також амортизацією, які забезпечують його розширене відтворення. Інвестиційна діяльність підприємства є об'єкт фінансового управління, пов'язаний з упорядкованим вкладенням фінансових ресурсів у розвиток виробництва та соціальну інфраструктуру (капітальні вкладення у власні та спільні виробництва, інфраструктуру чи прямі інвестиції) та у цінні папери емітентів (непрямі інвестиції).

Інвестиційна діяльність підприємства носить довгостроковий характер і пов'язана не лише з вкладеннями фінансових ресурсів за певними напрямками, але й з емісією власних цінних паперів та з цільовим залученням інших довгострокових позикових джерел фінансування прямих виробничих та невиробничих інвестицій. Суб'єктами інвестиційної діяльності є: інвестори, замовники, виконавці робіт, користувачі об'єктів інвестиційної діяльності, а також постачальники, юридичні особи (банківські, страхові та посередницькі організації, інвестиційні фонди) та інші учасники інвестиційного процесу.

Суб'єктами інвестиційної діяльності можуть бути фізичні та юридичні особи, у тому числі іноземні, а також держави та міжнародні організації. Інвестори здійснюють вкладення власних, позикових та залучених коштів у формі інвестицій та забезпечують їх цільове використання. Замовниками можуть бути інвестори, а також будь-які фізичні та юридичні особи, уповноважені інвестором здійснювати реалізацію інвестиційного проекту, не втручаючись при цьому у підприємницьку чи іншу діяльність інших учасників інвестиційного процесу, якщо інше не передбачено договором

(контрактом) між ними.

Якщо замовник не є інвестором, він наділяється правами володіння, користування та розпорядження інвестиціями на період і в межах повноважень, встановлених договором. Користувачами об'єктів інвестиційної діяльності можуть бути інвестори, а також інші фізичні та юридичні особи, державні та місцеві органи влади, іноземні держави та міжнародні організації, для яких створюється об'єкт інвестиційної діяльності. Якщо користувач об'єкта інвестиційної діяльності не є інвестором, взаємовідносини між ним та інвестором визначаються договором (рішенням) про інвестування.

Суб'єкти інвестиційної діяльності мають право поєднувати функції двох або кількох учасників. Об'єктами інвестиційної діяльності є: новостворені та модернізовані основні фонди у всіх галузях економіки; цінні папери (акції, облигації); цільові фінансові вклади; інтелектуальні цінності; науково-технічна продукція та інші об'єкти власності; майнові правничий та права на інтелектуальну власність. Аналогічні об'єкти включають і іноземні інвестиції, якщо вони не суперечать чинному законодавству.

Крім того, термін «інвестиційна діяльність» можна розглядати у широкому й вузькому визначеннях. Інвестиційна діяльність у широкому розумінні — це діяльність, пов'язана із вкладенням грошових коштів у об'єкти інвестування з метою одержання позитивного фінансового результату. Подібне трактування міститься в Законі «Про інвестиційну діяльність» [24], відповідно до якого під інвестиційною діяльністю розуміються вкладення інвестицій і практичні дії з метою одержання прибутку й (або) досягнення іншого корисного (соціального) ефекту.

Інвестиційна діяльність у вузькому визначенні, представляє процес перетворення інвестиційних ресурсів у вкладення. При вкладенні капіталу у об'єкти реальної економіки з метою організації процесу виробництва, рух інвестицій на стадії окупності витрат здійснюється у формі кругообігу

основних виробничих фондів, послідовної зміни їх форм вартості. В процесі цього кругообігу формується кінцевий продукт, що відображає приріст капітальної вартості, у результаті чого формується прибуток.

На макрорівні, інвестиційна діяльність є процесом формування потенціалу економіки держави, це вагомий фінансовий ресурс для її відновлення та розвитку. Необхідно враховувати, що зростання обсягів інвестування забезпечить можливості для зростання обсягів валового внутрішнього продукту держави на перспективу.

Оновлення, модернізація і придбання основних виробничих фондів пов'язано з нарахуванням амортизаційних відрахувань, які визначають обсяг фізичного зношення основних засобів за рік. Зношені основні виробничі фонди мають замінюватися новими, що створюються за рахунок прямих реальних довгострокових інвестицій.

Процес простого відтворення визначається обсягом інвестицій за рік усіх суб'єктів інвестиційної діяльності, що дорівнює загальному фонду амортизацій на всіх підприємствах країни, тобто обсяг відновлення дорівнює тільки фізичному зношенню основних фондів.

В ситуації, коли обсяг інвестицій більший за амортизаційний фонд, то дане явище має назву «розширене відтворення», що є найкращим результатом інвестиційної діяльності як для підприємства, так і для країни в цілому.

Необхідно зазначити, що негативним явищем вважається процес гальмування розвитку економіки, коли інвестиції не покривають навіть обсягів нарахованої амортизації. Дослідження свідчать, що швидкість здійснення інвестицій надає їм якості процесу, тимчасової тривалості та передбачає здійснення перетворень, а саме ресурси перетворюються у витрати, які в свою чергу перетворюються в дохід, як кінцевий результат діяльності. Гальмування процесу інвестування під час економічної кризи призводить до банкрутства підприємств.

Практичні кроки з реалізації даних метаморфоз взаємодії (тобто реалізація інвестицій) характеризують інвестиційну діяльність. Враховуючи той факт, що без одержання грошей з прирощенням (доходу) зникає саме поняття «інвестиції». Таким чином необхідно виділити декілька етапів інвестиційної діяльності.

Перший етап передбачає перетворення ресурсів у вкладання їх в певні об'єкти (витрати). В даному випадку інвестування - це процес трансформації інвестицій в об'єкти інвестиційної діяльності.

Другий етап передбачає перетворення «вкладення — приріст капітальних вартостей», характеризуючи кінцеве перетворення інвестицій, появу додаткової споживчої вартості.

Останній етап («приріст капітальної вартості — винагороди») характеризується реалізацією кінцевої мети інвестиційної діяльності — одержання прибутку від інвестування.

Таким чином, інвестиційна діяльність поширюється на весь інвестиційний кругообіг. А інвестиційний кругообіг охоплює один оборот інвестицій, тобто рух вартості, авансованої у відповідні об'єкти, від моменту формування засобів до реального відшкодування.

Під час дослідження виявлено, що більшість науковців визначає інвестиційну діяльність як «...основний засіб соціально-економічного розвитку підприємства, держави..., процес реалізації інвестицій різних видів і форм». Інвестиційну діяльність доцільно розглядати як єдність процесів вкладання грошових ресурсів і отримання прибутку у майбутньому періоді, може виникати і ефективно реалізуватися на основі урівноваження інвестиційного попиту й інвестиційної пропозиції (дотримання золотого правила ринкової економіки), тобто за допомогою механізму інвестиційного ринку.

Говорячи про інвестиційну діяльність, необхідно зупинитися на стадіях цього циклу. У цілому нині інвестиційний процес можна визначити як період

здійснення інвестиційного проекту. Академічним співтовариством розглядаються фази інвестиційної діяльності, що складаються з чотирьох стадій: дослідження, планування та розробка проекту; реалізація проекту; поточний контроль та регулювання в ході реалізації проекту; оцінка та аналіз досягнутих результатів після завершення проекту.

Інвестиційна діяльність є важливим елементом системи управління як окремими корпоративними структурами, і галузями економіки загалом. Говорячи про інвестиційну діяльність, слід зазначити наявність галузевої специфіки інвестиційного процесу, який носить специфічний характер і потребує додаткових досліджень. Інвестиції виконують низку необхідних функцій.

На макрорівні інвестиції є фундаментом для розширення виробництва, інтенсифікації науково-технічного прогресу, підвищення якості та конкурентоспроможності товарів та послуг, збалансованого розвитку галузей економіки та формування її необхідної структури з метою задоволення інтересів суспільства, створення необхідної сировинної бази виробництва, функціонування соціальної сфери та вирішення завдань, пов'язаних із забезпеченням безпеки країни та охорони навколишнього середовища. Інвестиції на мікрорівні необхідні для стабільного функціонування компаній, покращення їх фінансового стану та підвищення рентабельності.

У реальному секторі економіки відсутність інвестицій унеможливорює підтримання конкурентоспроможності товарів та послуг, оновлення морально та фізично застарілих основних виробничих фондів, здійснення заходів у соціальній сфері та заходів, спрямованих на охорону навколишнього середовища.

Підприємства реального сектора економіки задають напрям економічного розвитку держави, формуючи її фінансовий, науковий, технологічний та виробничий потенціал, який, у свою чергу, визначає рівень національного добробуту. Визначення та вибір оптимальної інвестиційної

політики підприємства необхідні для ефективного розподілу виробничих та фінансових ресурсів з метою формування ефективного пулу інвестиційних заходів

На думку багатьох дослідників, інвестиційна діяльність підприємств є основним інструментом фінансово-економічного розвитку компаній, що забезпечує можливість модернізації виробництва, розширення продуктової лінійки, зростання обсягів виробництва та реалізації товарів, формування додаткових джерел доходу. В.П. Савчука розширює вищезгаданий перелік функціональних особливостей інвестиційної діяльності. На його думку, інвестиційна діяльність підприємств формує страховий резерв від збитків та втрат, а також створює накопичувальний фонд на випадок зміни сфери бізнесу за неефективності поточного роду діяльності. [42]

Серед учених-економістів є кілька точок зору такі процеси, як інвестування і фінансування. Не слід їх ототожнювати, оскільки ці поняття перебувають у одному економічному полі, але виконують різні економічні функції. В економічній літературі під фінансуванням розуміється «забезпечення необхідними фінансовими ресурсами витрат підприємства на розвиток підприємства, галузей та економіки загалом...»[13, с. 66; 32, с.249]

Під інвестуванням економісти розуміють «створення чи поповнення запасу капіталу – ресурсу, створюваного виробництвом більшої кількості економічних благ». [30; 32]

Вивчення загальновідомих ризиків інвестування на сьогоднішній день на внутрішньому національному ринку свідчить, що такими є: ризики макроекономічної нестабільності, ризики недосконалості інвестиційного чинного законодавства; ризики недостатнього захисту прав інвесторів.

Таким чином, інвестиційна привабливість перебуває в оберненій залежності від інвестиційних ризиків, і така залежність визначає стан інвестиційного клімату. Ці три складових (інвестиційний клімат, інвестиційна привабливість, інвестиційні ризики) розглядаються в науковій

літературі диференційовано, на державному рівні, на рівні окремих галузей та підприємств, проте домінуючих позицій набуває рівень держави, оскільки в умовах макроекономічних проблем успішний розвиток та високий рівень інвестиційної привабливості як підприємства, так і окремої території (регіону, галузі) неможливі [13, с.66-68; 5; 32, с.250-251; 42, с.17-26].

Інвестиційну привабливість доцільно розглядати як комплексну багаторівневу економічну категорію, яка характеризується перевагами та недоліками об'єкта інвестування з боку інвестора, який самостійно визначає показники і критерії оцінки. Таким чином, цілком згодні з Є.Г. Величко, В.П. Савчука, С.І. Прилипка, які визначають інвестиційну привабливість підприємства як інтегральну характеристику підприємств, як об'єктів перспективного інвестування з позицій розвитку, обсягів продажів продукції, прибутковості активів, їх ліквідності та платоспроможності, а також фінансової стійкості [42, с. 26].

Отже, інвестиційна привабливість підприємства, як і всі представлені вище інвестиційні економічні категорії, пов'язані з інвестиційною діяльністю та визначають рівень її активність. Розглядаючи питання економічної сутності інвестиційної діяльності, яка характеризує багатовекторність напрямів і засобів вкладання інвестицій, також слід відмітити різноманітність підходів щодо її визначення.

А.В. Антонов визначає, що «...інвестиційна діяльність – це динамічний процес вкладення коштів, майна тощо в будь-які об'єкти господарської діяльності та інвестування яких не заборонене чинним законодавством, з метою одержання прибутку» [41, с.80].

Погоджуємося з таким підходом до визначення сутності інвестиційної діяльності, з акцентом на рух, як послідовну зміну етапів життєвого циклу інвестицій. Крім того, інвестиційна діяльність трактується як певний економічний процес з притаманними йому особливими ознаками, сформованими науковцями Є.Г. Величком, В.М. Градісовим, В.П. Савчуком,

С.І. Прилипко.

У даному випадку дискусійним є застосування співвідношення таких категорій як діяльність і процес. Підтримуємо позиції, що існують в сучасній економічній теорії, де розмежовуються різні аспекти і форми прояву інвестицій як процесу, так і діяльності. Дискусійним є характеристика інвестицій як процесу вкладення коштів, без урахування інших форм активів у вигляді майна та фінансових інструментів [23, с.355].

Таким чином, сьогодення вимагає перегляду основних законодавчо-нормативних активів щодо визначення інвестиційної діяльності з метою розширення питання визначення результативності від здійснення інвестування.

1.2. Особливості управління інвестиційною діяльністю підприємства сфери послуг

Ринок послуг в Україні є складовою частиною системи фінансово-господарських зв'язків між власниками послуг та їх споживачами, а сфера послуг є сукупністю галузей та підгалузей, які виробляють та реалізують як матеріальні, так і нематеріальні послуги для населення. В багатьох країнах послуги відіграють головну роль і характеризуються високими темпами змін та швидкістю обігу фінансових ресурсів, чутливістю до ринкової кон'юнктури у зв'язку з особливістю їх збереження.

В умовах ринкової економіки такі сфери послуг, як, зокрема, технічна, наукова, страхова, освітня діяльність, соціальні послуги, сфера дозвілля, активно розвиваються, а їх частки в структурі ВВП становлять від 50% до 75%, і, як правило, саме в цій сфері зайнято більше половини працездатного населення. [12]

Глобалізаційні процеси не обійшли і бізнес, що призвело до збільшення попиту на послуги: транспортні, страхові, банківські. Особливістю

міжнародного ринку послуг є те, що зростання науково-технічного прогресу прямо пропорційно збільшує попит на виробничі послуги (інжиніринг, лізинг) та післяпродажні послуги (ремонт, кредит).

Ринок послуг формує підстави для розвитку виробництва окремих видів діяльності, забезпечує умови зростання попиту на висококваліфіковану працю, нові технології тощо. Таким чином, ринок послуг як явище в сучасному суспільстві розвивається динамічно.

На сьогодні держава і місцева влада повністю або частково тримає низку напрямів сервісної діяльності: комунальні та побутові послуги; залізничний та інші види міського транспорту; зв'язок; освіта; система охорони здоров'я; культура та мистецтво, окремі види соціальних послуг.

Треба зазначити, що в кожному із вказаних сегментів постійно зростають тарифи на обслуговування, а також зростає частка платних послуг. Поряд з державним сектором послуг паралельно розвивається приватний сектор. Між цими секторами посилюється конкуренція. Та навіть конкуренція не приводить до зниження цін на послуги.

Ситуація на ринку послуг в Україні суттєво змінилася після проведення реформи у самоврядуванні, а саме забезпечення його платоспроможності за рахунок власних ресурсів вирішувати питання місцевого значення. Таким чином, місцевій владі тепер доведеться самостійно вирішувати питання фінансування таких видів послуг, які раніше фінансувалися з державного бюджету (фінансування освітніх послуг професійно-технічних закладів, деяких установ системи охорони здоров'я тощо). Самоврядування (територіальні громади) повинно приділяти велику увагу підтримці саме тих підприємств, які займаються наданням послуг і, відповідно, виступають найбільш стабільним джерелом доходів. Саме в цьому полягає децентралізація, яка стало забезпечує місцеві громади необхідним обсягом послуг на основі наявних ресурсів. Це ваговий поштовх до розвитку і підтримки підприємництва.

Однією з особливостей ринку послуг в Україні є зменшення обсягів виробництва продукції підприємствами крупного бізнесу за рахунок збільшення обсягів середніми, малими, в тому числі мікропідприємствами.

На підприємствах середнього, малого бізнесу та на мікропідприємствах сфери послуг зберігаються переважно готівкові гроші. В умовах суперечливого законодавства сфера послуг стала одним з найважливіших елементів тіньової економіки. Проблемою для розвитку ринку послуг в Україні є їх інноваційний розвиток. Якщо виходити з того, що пріоритетом сучасної економіки є економіка послуг, то питанням інноваційного розвитку слід приділити значну увагу. Саме ця сфера вимагає на сьогодні вкладання грошових коштів – інвестицій.

Як зазначає Р.А. Заблоцька, країни, що розвиваються, розглядають сферу послуг та інновації як потенційне джерело розвитку національних економік і як спосіб виходу з «пастки» середнього доходу [38]. Відомо, що впровадження інновацій в діяльність підприємств прямо залежить від їх розміру. Великі підприємства на 75% є інноваційними, тоді як малі підприємства значно менше займаються інноваціями – 40% [38].

Інноваційність підприємств послуг залежить також від видів економічної діяльності. Таким чином, наукоємні послуги, які стосуються інформації та телекомунікацій, професійної наукової та технічної діяльності є більш інноваційними. Ще одним фактором впливу на інновації у підприємствах сфери послуг є вимоги клієнтів.

Якість послуг обумовлюється низьким рівнем вимог стандартів обслуговування клієнтів, відсутністю методик впровадження і застосування систем управління якістю послуг: час очікування, дотримання строків виконання, кількість персоналу та такі якісні характеристики, як, зокрема, ступінь довіри споживачів, безпека, ввічливість, естетичність, зручність, гігієнічність [24].

Саме в цьому й полягають особливості інвестиційної діяльності

підприємств сфери послуг. Додаткове фінансування через процес інвестування, а також посилення інвестиційної привабливості територіальних громад дозволить отримати фінансово потужний результат.

Таким чином, для вирішення певних проблем доцільно розглянути інвестування окремих видів послуг за рахунок територіальних громад, створення умов для виведення малих підприємств послуг з тіньового сектора економіки, запровадження новітніх стандартів обслуговування та впровадження систем управління якістю, а також покращення інноваційності підприємств цієї галузі через інвестування.

Для економіки, значення сфери послуг дуже велике, оскільки її розвиток загалом і обслуговування зокрема, забезпечує задоволення потреб населення в різних видах послуг, скорочення витрат праці в домогосподарствах, його полегшення, збільшення вільного часу. За оцінками фахівців, розвиток послуг, послуг громадського харчування та інших, пов'язаних з полегшенням домашньої праці, ведуть «до приросту ВВП шляхом заміни безкоштовних послуг домашнього господарства платними послугами громадського виробництва» [40].

Крім безсумнівного економічного ефекту сфера послуг, і побутове обслуговування зокрема, несуть ефект соціальний, який полягає в зростанні життєвого рівня населення. Проведені соціологічні обстеження показують, що майже 40% вільного часу, що витрачається на ведення домашнього господарства, складають витрати на прання білизни, догляд за одягом, взуттям, на ремонт машин і приладів, меблів, на прибирання квартири тощо [40]. Надання послуг замість домашньої праці вивільняє час для інших занять: за підрахунками фахівців лише вивільнене за рахунок користування послугами пральні час становить до 25 днів на рік [43].

У нових економічних умовах, коли виникла реальна загроза безробіття цей аспект має важливе значення, оскільки вивільнений від домашньої роботи час може бути використаний на навчання з метою підвищення

кваліфікації або перекваліфікації. Крім того, побутове обслуговування, як і сфера послуг в цілому, несе таку соціальну функцію як «зниження безробіття» [40] за рахунок створення нових робочих місць для нової робочої сили, що вивільняється зі сфери матеріального виробництва. Зміни в структурі зайнятості проявляються, в першу чергу, в переміщенні частини робочої сили з державного сектору в приватний, і з виробничих галузей в сферу послуг. Оскільки в сфері послуг широко поширена практика застосування неповного робочого дня і неповного робочого тижня, це створює можливість для роботи за сумісництвом, а також для залучення до праці таких категорій населення, які найбільше схильні до звільнень в умовах безробіття: молодь, жінки з малолітніми дітьми, люди з особливими потребами, пенсіонери. Цей фактор доцільно враховувати при визначенні обсягів інвестування в дану сферу.

Особливе значення зберігається в умовах збільшення (економія) реальних доходів населення. Послуги прокату, ремонту, хімічного очищення дозволяють користуватися послугами, економити кошти на придбання нових споживчих товарів. Прокат предметів тривалого користування вигідний для сімей з порівняно невеликими доходами в умовах значного підвищення цін.

Інвестування може вирішити й фінансові проблеми підприємств у сфері послуг, оскільки таких багато. Фінансові проблеми підприємств, на жаль, частіше за все вирішуються за рахунок скорочення управлінського апарату, не завжди виправданого, за рахунок підвищення цін на послуги, що надаються, а також збільшення обсягів реалізації за рахунок виготовлення продукції малими партіями при одночасному скороченні обсягів послуг індивідуального характеру. Перший шлях вирішення проблем поряд з позитивними результатами (відносне зменшення витрат на утримання апарату управління, підвищення інтенсивності праці фахівців, раціональний розподіл функціональних обов'язків та обсягів робіт, оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень та ін.) викликає і певні

труднощі і недоліки, які знижують ефективність системи управління підприємством. Скорочення чисельності фахівців-технологів і економістів негативно позначається на якості послуг, що надаються, збільшуються терміни виконання нових конструкторських і технологічних розробок. Вирішення фінансових труднощів підприємства шляхом підвищення цін на послуги без попереднього вивчення конкурентоспроможності послуг, що надаються, платоспроможного попиту основного контингенту споживачів, вивчення конкурентів веде до подальшого падіння обсягів реалізації послуг. Спроба підприємств, що надають послуги з пошиття одягу, взуття, виготовлення меблів збільшити обсяги реалізації за рахунок виробництва продукції дрібними партіями з подальшим продажем через торгову мережу призводить до того, що вони втрачають свою соціальну значимість.

Існують певні складності щодо зміни виду діяльності підприємствами сфери послуг стоїть досить гостро. Більш докладного розгляду вимагають два напрямки маркетингова діяльність і інновації, які є особливо важливими і такими, що потребують окремих рекомендацій по їх здійсненню, бо саме вони дозволяють відрегулювати цінову політику через дослідження ринку послуг. Хотілося б ще раз підкреслити таку особливість ціноутворення на побутові послуги як диверсифікація та наголосити на необхідності її використання.

Основною метою ринкової стратегії підприємства обслуговування є збільшення частки ринку і отримання додаткового прибутку. Диверсифікація цін — один з дієвих способів реалізації цієї мети. Вона полягає у встановленні різних цін для однакової продукції і послуг у залежності від певних чинників: доходів споживачів, якості продукції та послуг, тимчасового і географічного принципів. Окремим аспектом є диверсифікація цін на послуги по доходах споживачів. Якби підприємство мало можливість, воно призначало б для кожного клієнта максимальну ціну, яку той готовий заплатити за отриману послугу. Ця ціна називається зарезервованою ціною

споживача. Практика призначення для кожного клієнта зарезервованої ціни називається ідеальною диверсифікацією цін залежно від доходу споживача.

Коли підприємство вдається до ідеальної цінової диверсифікації, кожному споживачеві призначається саме та ціна, яку він готовий заплатити, крива граничного доходу в цьому випадку не пов'язана з рішенням підприємства за обсягом виробництва. Додатковий дохід від кожної реалізованої одиниці послуги являє собою функцію ціни, що сплачується за послугу, і, отже, крива граничного доходу співпадає з кривою попиту.

Очевидно, що підприємство не може призначити для кожного окремого клієнта різну ціну. На практиці ідеальна диверсифікація цін практично неможлива, однак підприємства можуть здійснити подібну диверсифікацію, призначаючи кілька різних цін на основі розрахунків зарезервованих цін своїх клієнтів. Це найчастіше відбувається в тих випадках, коли послуги надаються підприємством, яке перебуває в сімейному або індивідуальному володінні, що працює, в основному, без найманої робочої сили.

До поділу споживачів на групи за рівнем доходу можна віднести і диверсифікацію за соціальними ознаками: ціни на деякі послуги, що надаються дітям, пенсіонерам та іншим соціальним групам населення, що є нижчими за звичайні. Диверсифікація цін в залежності від якості послуг, що надаються, є переважною формою цінової диверсифікації. Якість послуг, виражається через такі ознаки сегментації, як розрядність (категорія, клас) підприємств і складність робіт. Кваліфікація майстрів, якість виконуваних ними робіт, культура обслуговування – саме ці показники визначають розрядність підприємства обслуговування, і отже, ціни на послуги.

Таким чином, для підвищення доходності діяльності підприємств сфери послуг, доцільно розглянути інвестування в два напрями: інновації і проведення маркетингової діяльності, яка передбачає: політику послуг (товарну політику), цінову політику, політику реалізації і комунікаційну політику.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА «ПОДУРЕЦЬ»

2.1. Оцінка фінансово-економічного стану діяльності підприємства

Фінансово-економічний аналіз підприємства проводиться з метою визначення основних показників діяльності суб'єкта господарювання, а також задля характеристики поточного стану компанії з кожного конкретного аспекту.

Результати даного аналізу відіграють значну роль у процесі прийняття бізнес-рішень як для працівників фінансового відділу самого підприємства, його засновників, так і для постачальників, клієнтів, банків, інвесторів тощо.

Основні показники фінансово-економічного стану можна згрупувати за об'єктами оцінки у наступні напрями оцінки: склад господарських коштів; склад фінансових ресурсів; аналіз ліквідності та платоспроможності; аналіз фінансової стійкості; аналіз ділової активності; аналіз прибутковості.

Здійснено аналіз фінансово-економічного стану підприємства «Подурець». Фінансовий стан треба систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Аналіз проведено на підставі фінансової звітності (додаток А).

Розглянемо основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства «Подурець» (табл. 2.1).

Згідно з даними наведеними в таблиці 2.1 можна зробити висновок, що склад господарських коштів на кінець 2021 року збільшився порівняно з 2019 роком на 178057 тис.грн., а порівняно з 2020 роком на 166321 тис.грн.

Це свідчить про наявність потенціалу розширення діяльності. Тим більш. Що зростання відбулося за рахунок скорочення зобов'язань і зростання власного капіталу.

Розглянемо склад та динаміку активів за 2019-2021 роки підприємства «Подурець» (табл. 2.2).

Таблиця 2.1

Основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства «Подурець», тис. грн. *

Актив	Код рядка	2019	2020	2021	Відхилення 2021 від 2019	Відхилення 2021 від 2020
Необоротні активи Усього за розділом I	1095	60151	57089	71617	11466	14528
Оборотні активи Усього за розділом II	1195	72110	88015	239808	167698	151793
Всього Активів Баланс	1300	133368	145104	311425	178057	166321
Власний капітал Усього за розділом I	1495	24440	37144	217268	192828	180124
Довгострокові зобов'язання і забезпечення Усього за розділом II	1595	34414	28158	29800	-4614	1642
Поточні зобов'язання і забезпечення Усього за розділом III	1695	76608	79802	64357	-12251	-15445
Всього Пасивів Баланс	1300	133368	145104	311425	178057	166321

*Розроблено автором на підставі даних фінансової звітності

Згідно з даними таблиці 2.2 можна зробити висновок, що на кінець 2021 року загальна сума активів зросла порівняно з 2019 роком на 178057 тис.грн., порівняно з 2020 роком на 166321 тис.грн.

При цьому відбулося зростання як по необоротним активам, так і по оборотним активам:

-необоротні активи на кінець 2021 року зросли порівняно з 2019 роком на 11466 тис.грн., порівняно з 2020 роком на 14528 тис.грн. Найбільше зростання по складовим необоротних активів належить основним засобам.

-оборотні активи на кінець 2021 року зросли порівняно з 2019 роком на 167698 тис.грн., порівняно з 2020 роком на 151793 тис.грн. Найбільше

зростання по іншим оборотним активам і грошовим еквівалентам.

Розглянемо склад та динаміку активів за 2019-2021 роки підприємства «Подурець» (табл. 2.3).

Таблиця 2.2

Динаміка активів підприємства «Подурець»
за 2019-2021 роки, тис. грн. *

Актив	Код рядка	2019	2020	2021	Відхилення 2021 від 2019	Відхилення 2021 від 2020
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи:	1000	297	477	1414	1117	937
первісна вартість	1001	1692	1932	2903	1211	971
накопичена амортизація	1002	-1395	1455	1489	2884	34
Основні засоби:	1010	59847	56605	70167	10320	13562
первісна вартість	1011	127033	128441	144818	17785	16377
знос	1012	-67186	71836	74651	141837	2815
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	4	4	4	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3	3	32	29	29
Усього за розділом I	1095	60151	57089	71617	11466	14528
II. Оборотні активи						
Запаси	1100	15892	39587	65422	49530	25835
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	13360	3063	38266	24906	35203
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4043	8290	16200	16200	7910
з бюджетом	1135	18158	17029	24951	6793	7922
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1851	2087	44993	43142	42906
Гроші та їх еквіваленти	1165	10885	14895	49310	38425	34415
Витрати майбутніх періодів	1170	22	28	34	12	6
Інші оборотні активи	1190	2410	3036	666	-1744	-2370
Усього за розділом II	1195	72110	88015	239808	167698	151793
Баланс	1300	133368	145104	311425	178057	166321

*Розроблено автором на підставі даних фінансової звітності

Згідно з даними наведеним в табл. 2.3 можна зробити висновок, що

залишкова вартість основних засобів на кінець 2021 року зросла порівняно з 2020 роком. Проте, вартість введених в дію основних засобів знизилася на 392,13 тис.грн.

Таблиця 2.3

Аналіз стану, руху основних засобів та ефективності їх використання підприємства «Подурець» за 2019-2021 роки, тис. грн. *

№ зп	Показники	Період		Відхилення 2021 від 2020	
		2020	2021	абсолютне (+;-)	%
	Залишкова вартість основних засобів на початок звітної періоду	56605,00	70167,00	13562,00	123,96
1.	Вартість введених в дію основних засобів, тис.грн.	786,53	394,40	-392,13	50,14
2.	Первісна вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.	128441,00	144818,00	16377,00	112,75
3.	Коефіцієнт оновлення (надходження) основних засобів	0,01	0,00	0,00	44,47
4.	Вартість основних засобів, які вибули, тис. грн.	-127654,47	88,70	127743,17	-0,07
5.	Первісна вартість основних засобів на початок року, тис. грн.	0,00	128441,00	128441,00	x
6	Перв варт на к-п	128441,00	16377,00	-112064,00	12,75
7	Перевірка залишку на кінець	128441,00	128746,70	305,70	100,24
8	Нараховано амортизації за рік, тис. грн.	4070,31	4543,07	472,76	111,61
9.	Сума нарахованого зносу основних засобів на початок року, тис. грн.	0,00	71836,00	71836,00	x
10	Сума нарахованого зносу на кінець року, тис. грн.	71836,00	74651,00	2815,00	103,92
11	Коефіцієнт зносу основних засобів на кінець року	0,56	0,52	-0,04	92,17
12	Коефіцієнт придатності основних засобів на кінець року	0,44	0,48	0,04	109,94
13	Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн.	64220,50	136629,50	72409,00	212,75
14	Фондовіддача, тис. грн.	4,00	1,86	-2,14	46,50
15	Фондоозброєність, тис.грн.	90,71	183,40	92,69	202,18
16	Рентабельність (збитковість) основних засобів, %	0,14	0,13	0,00	96,68

*Розроблено автором на підставі фінансової звітності

Розглянемо джерела формування оборотних активів за 2020-2021 роки підприємства «Подурець» (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Джерела формування оборотних активів підприємства «Подурець» за 2020-2021 роки, тис. грн. *

Показники	2020		2021		Відхилення 2021 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютне (+;-)	%
1	2	3	4	5	6	7
Власний оборотний капітал (робочий капітал)	37144,00	25,60	145651,00	60,74	108507,00	392,13
Позиковий капітал, у тому числі:	107960,00	74,40	94157,00	39,26	-13803,00	87,21
- довгострокові зобов'язання	28158,00	19,41	29800,00	12,43	1642,00	105,83
- короткострокові кредити банків	43688,00	30,11	7200,00	3,00	-36488,00	16,48
- поточні зобов'язання за розрахунками	36114,00	24,89	57157,00	23,83	21043,00	158,27
Усього оборотних активів	145104,00	100,00	239808,00	100,00	94704,00	165,27

*Розроблено автором на підставі фінансової звітності

Згідно з даними наведеним в табл. 2.4 можна зробити висновок, що сума оборотних активів на кінець 2021 року зросла порівняно з 2020 роком.

Розглянемо склад та динаміку пасивів за 2019-2021 роки підприємства «Подурець» (табл. 2.5).

Згідно з даними таблиці 2.5 можна зробити висновок, що на кінець 2021 року загальна сума пасивів зросла порівняно з 2019 роком на 178057 тис.грн., порівняно з 2020 роком на 166321 тис.грн.

При цьому зростання відбулося по власному капіталу, який зріс порівняно з 2019 роком на 192828 тис.грн., а порівняно з 2020 роком на 180124 тис.грн.

Що стосується позичкових коштів, то на кінець 2021 року вони мають

тенденцію зниження:

-довгострокові зобов'язання скоротилися порівняно з 2019 роком на 4614 тис.грн і порівняно з 2020 роком вони зросли 1642 тис.грн.

-поточні зобов'язання скоротилися порівняно з 2019 роком на 12251 тис.грн., порівняно з 2020 роком на 15445 тис.грн.

Таблиця 2.5

Динаміка пасивів підприємства «Подурець» за 2019-2021 роки,
тис. грн. *

Пасив	Код рядка	2019	2020	2021	Відхилення 2021 від 2019	Відхилення 2021 від 2020
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16261	7819	16261	0	8442
Додатковий капітал	1410	29165	25104	16651	-12514	-8453
Резервний капітал	1415	0	0	675	675	675
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-17883	-4221	183681	201564	187902
Усього за розділом I	1495	24440	37144	217268	192828	180124
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Довгострокові кредити банків	1510	34414	28158	29800	-4614	1642
Усього за розділом II	1595	34414	28158	29800	-4614	1642
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	1600	48227	43688	7200	-41027	-36488
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	8769	3555	810	-7959	-2745
за розрахунками з бюджетом	1620	427	3757	21026	20599	17269
за у тому числі з податку на прибуток	1621	3325	3325	20316	16991	16991
за розрахунками зі страхування	1625	1084	1033	1750	666	717
за розрахунками з оплати праці	1630	2292	1940	3446	1154	1506
Поточні забезпечення	1660	955	740	1200	245	460
Інші поточні зобов'язання	1690	11529	25089	8609	-2920	-16480
Усього за розділом III	1695	76608	79802	64357	-12251	-15445
Баланс	1900	133368	145104	311425	178057	166321

*Розроблено автором на підставі фінансової звітності

Зростання й удосконалення засобів праці забезпечують безперервне підвищення технічної оснащеності та продуктивності праці виробничого персоналу.

Розрахуємо показники ефективності використання пасивів (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Показники ефективності використання капіталу підприємства
«Подурець» за 2019-2021 роки*

Показники	Нормативне значення	2019	2020	2021	Відхил. 2021 від 2019	Відхил. 2021 від 2020
Коефіцієнт фінансової незалежності	$\geq 0,5$	0,18	0,26	0,7	0,52	0,44
Коефіцієнт фінансової залежності	$< 0,5$	0,82	0,74	0,3	-0,52	-0,44
Коефіцієнт фінансового ризику	< 1	4,54	2,9	0,43	-4,11	-2,47

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Показники ефективності використання капіталу свідчать про значне зростання фінансової незалежності підприємства у 2021 р. Підприємство є на 30% залежним від зовнішніх джерел фінансування, та відповідно на 70% воно є незалежним від таких джерел. Це є дуже позитивним фактом, оскільки показники фінансової незалежності свідчать про остатній рівень й платоспроможності і кредитоспроможності .

Коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важеля) перевищує нормативне значення у 2019 р. більше ніж у 4,5 разів за нормативне значення, але у 2021 р. цей показник дорівнював 0,43%, що позитивно характеризує діяльність підприємства «Подурець».

Також доцільно доповнити оцінку ефективності використання джерел фінансування діяльності коефіцієнтами фінансової стійкості підприємства «Подурець» (табл. 2.7).

Згідно з даними наведеними в табл. 2.7 можна спостерігати покращення коефіцієнтів порівняно з нормативним значення, що

підтверджує фінансову стійкість діяльності підприємства.

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства «Подурець» є фінансова стійкість. Фінансова стійкість характеризує ступінь фінансової незалежності підприємства «Подурець» щодо володіння своїм майном і його використання (табл. 2.8).

Таблиця 2.7

Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства «Подурець»
за 2020-2021 роки*

№ з/п	Найменування показника	Оцінка показника	2020	2021	Відхилення (+;-) 2021 від 2020
1.	Коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу)	>0,5	0,256	0,698	0,442
2.	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0,5	0,744	0,302	-0,442
3.	Коефіцієнт фінансової залежності	<2,0	3,91	1,43	-2,473
4	Коефіцієнт маневреності	за пл	0,22	0,81	0,586
5	Коефіцієнт інвестування	за пл	0,66	3,10	2,440
6	Коефіцієнт фінансової стійкості 1	за пл	0,45	0,79	0,343
7	Коефіцієнт фінансової стійкості 2	за пл	0,47	3,38	2,911

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

У 2019 р. на підприємства «Подурець» спостерігається нормальна короткострокова фінансова стійкість, що характеризується співвідношенням: $ВОК < 3 < Дн$. Така ситуація властива підприємства «Подурець», які успішно функціонують і для формування запасів використовують «нормальні» джерела фінансування – власний капітал і короткострокові позикові кошти.

При цьому важливо, щоб обсяг короткострокових кредитів банків, що залучаються для формування запасів, не перевищував сумарної вартості запасів, готової продукції і товарів (найліквіднішої частини запасів), а власні оборотні кошти перевищували вартість іншої складової запасів – незавершеного виробництва, тобто щоб виконувалися умови: $Зв \leq ВОК$. У

2020-2021 р. абсолютні показники збільшилися, що є свідченням того, що за звітний період тип фінансової стійкості якісно змінився на стійке фінансове становище.

Таблиця 2.8

Абсолютні показники оцінки фінансової стійкості підприємства «Подурець» та визначення типу фінансової стійкості за 2019-2021 роки*

Показник	2019	2020	2021	Відхил. 2021 від 2019	Відхил. 2021 від 2020
Оборотні активи	72110	88015	239808	167698	151793
Запаси (З)	15892	39587	65422	49530	25835
Поточні зобов'язання	76608	79802	64357	-12251	-15445
Короткострокові кредити банків	48227	43688	7200	-41027	-36488
Кредиторська заборгов за товари, роб, посл	8769	3555	810	-7959	-2745
Поточні зобов'язання за	15897	13610	47348	31451	33738
Власні оборотні кошти (ряд.1 – ряд.7) (ВОК)	-4498	8213	175451	179949	167238
Нормальні (обґрунтовані) джерела формування запасів (ряд.12+ряд.8+ ряд.9+ ряд.10 +ряд.11) (НДФЗ)	43729	51901	182651	138922	130750
Співвідношення показників	ВОК<ЗВ< НДФЗ	НДФЗ > ЗМОА> ВОК	НДФЗ > ЗМОА> ВОК		
Тип поточної фінансової стійкості	Нормальна короткострокова фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість		

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Виробничо-економічна діяльність підприємства «Подурець» в 2020-2021 роках характеризувалася стабілізацією обсягів основних видів послуг та продукції, зниженням норм витрат основних видів сировини і матеріалів, впровадженням нових технологічних рішень, освоєнням нових видів продукції. Фінансові показники показують про стійке фінансове становище.

Фінансова стійкість підприємства «Подурець» вважається нормальною (II тип) тоді, коли його операційна діяльність фінансується за рахунок нормальних джерел фінансування запасів (НДФЗ). До них належать: ВОК; непрострочені банківські кредити, отримані для фінансування запасів, а також непрострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. При цьому підприємства «Подурець» має нормальну ліквідність і платоспроможність, а також достатньо рентабельною є його операційна діяльність. За другого типу фінансової стійкості має дотримуватися таке співвідношення показників: НДФЗ > ЗМОА > ВОК.

Стійкий фінансовий стан, пов'язаний з дотриманням платоспроможності, й у підприємства зберігається можливість відновлення рівноваги з допомогою поповнення джерел власних коштів з допомогою скорочення дебіторської заборгованості.

Проведемо розрахунки ліквідності. Оцінка ліквідності та платоспроможності проводиться в два етапи: оцінка ліквідності балансу і розрахунок коефіцієнта ліквідності.

Ліквідність підприємства «Подурець» – це його спроможність швидко реалізувати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань, тобто це співвідношення величини його високоліквідних активів(кошти, ринкові цінні папери, дебіторська заборгованість) і короткострокові заборгованості (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Розрахунок коефіцієнтів платоспроможності підприємства «Подурець» за 2019-2021 рр. *

Показник	Нормативне значення	2019	2020	2021	Відхилення (+/-)	
					2020/ 2019	2021/ 2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 1	0,14	0,19	0,77	0,05	0,58
Коефіцієнт швидкої ліквідності	> 0,7	0,73	0,61	2,7	-0,12	2,09
Коефіцієнт покриття	>0.2	0,94	1,1	3,72	0,16	2,62

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Розрахунки показують, що у 2019-2021 р. підприємство має високий рівень показників покриття, швидкої ліквідності.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена негайно. Теоретичне значення не повинно бути меншим 0,2 – 0,25. Коефіцієнт абсолютної ліквідності значно менший за нормативне значення у 2019 р.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності має тенденцію до збільшення у 2020-2021 р. У 2021 р. показник збільшився до 0,77 п. Так, коефіцієнт швидкої ліквідності враховує якість оборотних активів і є більш суворим показником ліквідності, оскільки при його розрахунку враховуються найбільш ліквідні поточні активи (запаси не враховуються).

Якщо, коефіцієнт у 2019 р. дорівнює 0,73 (менше 1), то це означає, що на кожну 1 грн. поточної заборгованості підприємства «Подурець» має 73 копійок ліквідних активів. Це є низьким показником за мірками більшості галузей. У 2021 р. цей показник збільшився до 2,7 п

Коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт покриття збільшилися, це підтверджує те, що підприємства «Подурець» у 2020-2021 р. працювало краще ніж у 2019 р.

Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності (Кл) більше 0,2 (0,94 – у 2019р., 1,1 – у 2020 р., 3,72 – у 2021 р.). Логіка обчислення даного показника полягає в тому, що підприємства «Подурець» погашає поточні зобов'язання за рахунок поточних активів, показуючи скільки гривень поточних активів підприємства «Подурець» припадає на 1 гривню поточних зобов'язань. Коефіцієнт, який близький до 2 або 2:1, свідчить про сприятливий стан ліквідності активів підприємства «Подурець».

Крім того розраховані показники необхідно доповнити й коефіцієнтам ліквідності по елементам активів підприємства «Подурець» (табл. 2.10).

Отримані дані показують, що у 2020-2021 р. підприємство має всі розраховані коефіцієнти в межах нормативних значень, а у 2021 році навіть

вище нормативу, що свідчить про достатній рівень платоспроможності, а, відповідно і кредитоспроможності діяльності підприємства «Подурець».

Таблиця 2.10

Розрахунок коефіцієнтів платоспроможності та ліквідності підприємства «Подурець» за 2019-2021 рр. *

Показники	Нормативне значення	Оптимальне значення	2020	2021	Відхилення 2021 від 2020	
					абсолютне (+;-)	%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	більше 0,2	0,2-0,3	0,1866	0,7662	0,5795	410,50
Коефіцієнт термінової ліквідності	більше 0,5	0,7-0,8	0,61	2,71	2,1028	446,51
Коефіцієнт загальної ліквідності	більше 1	2,0-2,5	1,10	3,73	2,6233	337,85
Коефіцієнт ліквідності запасів	за планом	за планом	0,50	1,02	0,5205	204,92
Коефіцієнт ліквідності коштів у розрахунках	за планом	за планом	0,28	1,68	1,4035	604,98
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	за планом	за планом	1,08	0,30	-0,7800	27,52

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Наступним кроком аналізу є ліквідність балансу підприємства «Подурець» (табл. 2.11).

Згідно з даними наведеними в табл. 2.11 можна стверджувати, що баланс не є абсолютно ліквідним. Проте загальний коефіцієнт ліквідності балансу має тенденцію зростання.

Наступним кроком аналізу є визначення ділової активності. Одночасно існують підходи, які під діловою активністю підприємства розуміють інтенсивність його діяльності в напрямках мобілізації наявних ресурсів підприємства з метою забезпечення економічного зростання та активності в

зовнішньоекономічному середовищі, а відповідно до показників, які її характеризують включають абсолютні показники виробничого потенціалу підприємства та показники ефективності його діяльності [8].

Таблиця 2.11

Оцінка ліквідності балансу підприємства «Подурець»
за 2020-2021 роки, тис.грн. *

Показники	2020		2021		Відхилення 2021 від 2020	
	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	Абсолютне (+;-)	%
Активи	145104,00	100,00	311425,00	100,00	166321,00	214,62
Найбільш ліквідні активи (А1)	14895,00	10,27	49310,00	15,83	34415,00	331,05
Середньоліквідні активи (А2)	33533,00	23,11	125076,00	40,16	91543,00	372,99
Низьколіквідні активи (А3)	39587,00	27,28	65422,00	21,01	25835,00	165,26
Важколіквідні активи (А4)	57089,00	39,34	71617,00	23,00	14528,00	125,45
Пасиви	145104,00	100,00	311425,00	100,00	166321,00	214,62
Поточні зобов'язання за розрахунками (П1)	36114,00	24,89	57157,00	18,35	21043,00	158,27
Короткострокові кредити банків і позики (П2)	43688,00	30,11	7200,00	2,31	-36488,00	16,48
Довгострокові зобов'язання (П3)	28158,00	19,41	29800,00	9,57	1642,00	105,83
Постійні пасиви (П4)	37144,00		217268,00		180124,00	584,93
Надлишок (+), нестача(-) платіжних кошів						
А1-П1	-21219,00		-7847,00		13372,00	36,98
А1 в % до П1	41,24		86,27		45,03	209,17
А2-П2	-10155,00		117876,00		128031,00	-1160,77
А2 в % до П2	76,76		1737,17		1660,41	2263,24
А3-П3	11429,00		35622,00		24193,00	311,68
А3 в % до П3	140,59		219,54		78,95	156,16
А4-П4	19945,00		-145651,0		-165596,00	-730,26
А4 в % до П4	153,70		32,96		-120,73	21,45
Загальний показник ліквідності балансу	0,66		1,89		1,23	287,72

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Ділову активність в найбільш загальному виразі можна розраховувати і оцінювати за допомогою «золотого правила економіки», яке базується на характеристиці ділової активності як категорії, що визначає рівень

ефективності використання вкладених ресурсів в динаміці. Розраховані показники ділової активності підприємства «Подурець» наведені в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Динаміка показників ділової активності підприємства «Подурець»
за 2020-2021 роки*

Показники	2020	2021	Відхилення 2021 від 2020	
			Абсолютне (+;-)	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.	256783,00	254012,00	-2771,00	98,92
Середній розмір капіталу, тис. грн.	72552,00	228264,50	155712,50	314,62
Середній розмір власного капіталу, тис. грн.	18572,00	127206,00	108634,00	684,93
Середній розмір ДЗ, тис. грн.	11089,50	65194,50	54105,00	587,89
Середній розмір запасів, тис. грн.	19793,50	52504,50	32711,00	265,26
Середній розмір КЗ, тис. грн.	5142,50	18658,50	13516,00	362,83
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	8899,00	18304,00	9405,00	205,69
Власний капітал, тис. грн.	37144,00	217268,00	180124,00	584,93
Коефіцієнт оборотності капіталу	3,54	1,11	-2,43	31,44
Оборотність дебіторської заборгованості:				
Днів	15,76	93,68	77,92	594,31
Оборотів	23,16	3,90	-19,26	16,83
Оборотність запасів				
Днів	28,14	75,45	47,31	268,16
Оборотів	12,97	4,84	-8,14	37,29
Тривалість операційного циклу, днів	43,90	169,13	125,23	385,27
Оборотність кредиторської заборгованості				
Днів	7,31	26,81	19,50	366,79
Оборотів	49,93	13,61	-36,32	27,26
Оборотність власного капіталу				
Днів	26,40	182,79	156,39	692,41
Оборотів	13,83	2,00	-11,83	14,44
Тривалість фінансового циклу, дні	36,59	142,32	105,73	388,96
Період окупності власного капіталу, дні	2,09	6,95	4,86	333,00
Коефіцієнт сталості економічного росту	0,24	0,08	-0,16	35,16

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Позитивною тенденцією вважається, коли коефіцієнти оборотності зростають, а період оборотності скорочується. На підприємства «Подурець» не спостерігається позитивної ситуації.

Ділова активність підприємства є багатовекторним поняттям і

характеризує всі аспекти його господарської діяльності.

Розраховані показники ефективності (оборотності) використання оборотних активів підприємства «Подурець» наведені в табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Динаміка показників ефективності (оборотності) використання оборотних активів підприємства «Подурець» за 2020-2021 роки

№ з/п	Показники	2020	2021	Відхилення (+,-) 2021 від 2020	
				абсолютне	%
1.	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	44007,5	163911,5	119904,0	372,5
1.1.	Грошових коштів і їх еквівалентів	7447,5	32102,5	24655,0	431,1
1.2.	Коштів у розрахунках	15234,5	77439,5	62205,0	508,3
1.3.	Запасів	21325,5	54386,5	33061,0	255,0
	Пров ср зал	44007,5	163928,5	119921,0	372,5
2.	Виручка від реалізації, тис. грн.	256783,0	254012,0	-2771,0	98,9
2.1.	Одноденна виручка від реалізації, тис. грн.	703,5	695,9	-7,6	98,9
3.	Оборотність оборотних активів, дні, в т.ч.:	62,6	235,5	173,0	376,5
3.1.	Грошових коштів та їх еквівалентів	10,6	46,1	35,5	435,8
3.2.	Коштів у розрахунках	21,7	111,3	89,6	513,9
3.3.	Запасів	30,3	78,2	47,8	257,8
4.	Число оборотів (віддача) оборотних активів, раз, в т.ч.:	5,8	1,5	-4,3	26,6
4.1.	Грошових коштів та їх еквівалентів	34,5	7,9	-26,6	22,9
4.2.	Коштів у розрахунках	16,9	3,3	-13,6	19,5
4.3.	Запасів	12,0	4,7	-7,4	38,8
5.	Прибуток (збиток) тис.грн.	8899,0	18304,0	9405,0	205,7
6.	Рентабельність (збитковість) оборотних активів,%	20,2	11,2	-9,1	55,2

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

В умовах ринкової економіки саме рівень ділової активності є мірилом ефективності роботи підприємства. Застосування «золотого правила економіки» для аналізу ділової активності показало наявність диспропорцій, зокрема переважаючі темпи зростання активів та чистого доходу в окремі роки. Підвищення ділової активності та збалансування показників «золотого

правила економіки» можна досягти шляхом управління витратами, забезпечення більш ефективного використання ресурсів та управління рухом грошових потоків.

У результаті загального аналізу фінансово-економічного стану підприємства у 2019-2021 роках було визначено, що рівень ліквідності активів підприємства є задовільним, показники фінансового стану у динаміці відображають збільшення частки власного капіталу підприємства та його високої маневреності й гнучкості, акумулювання ділової активності у 2021 році через покращення платіжної дисципліна щодо розрахунків з кредиторами та дебіторами. З усього зазначеного робимо зальний висновок про задовільний фінансово-економічний стан підприємства «Подурець» без гострих загроз діяльності.

2.2. Ефективність поточного управління інвестиційною діяльністю підприємства

Аналіз інвестиційної діяльності підприємства ділиться на певні етапи. Перший етап передбачає збір, обробку, узагальнення та систематизацію інформації, що стосується інвестиційної діяльності підприємства.

При його реалізації використовують як джерело даних - фінансову звітність підприємства.

Другий етап передбачає діагностику (аналіз і оцінку) власне ефективності інвестиційної діяльності: аналіз інвестиційного ринку та аналіз галузі досліджуваного підприємства, фінансово-економічних показників діяльності, аналіз кошторису капітальних вкладень, наявність джерел фінансування інвестиційних проектів, прибутковість довгострокових вкладень. Крім того, здійснюється ретроспективна оцінка прибутковості інвестицій. І завершується він визначенням проблем ефективності інвестиційної діяльності підприємства.

Третій етап забезпечує розробку інвестиційних рішень, зокрема реалізацію нових інвестиційних проектів та підвищення ефективності інвестиційної діяльності.

Аналіз і оцінку інвестиційної діяльності підприємства слід розпочинати з вивчення можливостей залучення фінансово-інвестиційних ресурсів. Адже такі показники вказують на інвестиційну привабливість економіки країни в цілому, наявність відповідного інвестиційного клімату.

Аналіз статистичних даних показав, що у 2021 році в економіку нашої держави інвесторами з 76 країн світу вкладено 6549 млн дол прямих інвестицій, що нижче, ніж у попередні періоди (табл. 2.14 та 2.15).

Таблиця 2.14

Прямі іноземні інвестиції в Україні в 2021 р. ,млн. дол. США*

2021	ПІІ в Україну		ПІІ з України		Сальдо	
I кв.	1541	2066	24	4	+1517	-378.3%
II кв.	1201	-340	8	-16	+1193	-21.4%
III кв.	2386	1185	-138	-146	+2524	111.6%
IV кв.	1421	-965	-92	46	+1513	-40.1%
за рік	6549		-198		+6747	

*<https://bank.gov.ua>

Тут наведено відомості щодо прямих інвестицій України за принципом спрямованості, тобто, по грошовим потокам.

Таблиця 2.15

Прямі іноземні інвестиції в Україні з 2019 по 2021 рр., млн. дол. США*

Роки	ПІІ в Україну		ПІІ з України		Сальдо	
2019	5860	1405	648	653	+5212	16.9%
2020	-868	-6728	82	-566	-950	-118.2%
2021	6549	7417	-198	-280	+6747	-810.2%

*<https://bank.gov.ua>

Інвестиції, як правило, спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. Так, станом на 31.12.2021 р. найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність – 26,% та підприємств

промисловості – 27,3%.

Головними джерелами фінансування капітальних інвестицій підприємств сфери послуг у 2021 році є власні кошти підприємств та організацій (69,9%), бюджетні кошти (12,7%), банківські кредити (5,3%).

Україна у 2021 році була привабливою для інвестицій, є достатньо інтегрованою у міжнародне господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках призведе до негативних наслідків для України.

Вкладаючи капітал у будь-який інвестиційний проєкт, підприємство планує не тільки відшкодувати вкладений капітал, але й отримати певну суму прибутку. Кожне інвестиційне рішення ґрунтується на оцінці: а) фінансового стану підприємства і доцільності участі його в інвестиційній діяльності; б) розміру інвестиції та джерел її фінансування; в) вигідності різних інвестиційних проєктів. Підприємства можуть вкладати інвестиції в дочірні та спільні підприємства, інші організації, надавати позики іншим господарюючим суб'єктам і державі і т. д.

Вартість довгострокових фінансових інвестицій на дату подання фінансової звітності саме той показник, який відображає ефективність використання довгострокових фінансових інвестицій на підприємствах. Значення даного показника залежить від суми справедливої вартості довгострокових фінансових інвестицій, що збільшується або зменшується на частку інвестора в фінансових результатах підприємств або в результаті переоцінки, знецінення таких інвестицій. При здійсненні інвестиційного аналізу застосовують сукупність способів і правил виконання аналітичних досліджень в області інвестиційної діяльності підприємств.

У процесі аналізу за допомогою методу середніх величин встановлюють відхилення розрахованого середнього значення від фактичного результату, що є дійсним у цих умовах (табл. 2.16). За даними таблиці 2.16 розраховано середні значення аналітичних показників за методом середньої простої арифметичної, використовуючи спосіб

розрахунку ланцюговим методом.

Аналіз проведених розрахунків свідчить, що за період дослідження динаміка довгострокових фінансових інвестицій мала позитивну тенденцію до зростання, про те у 2019—2020 рр. їх величина почала зменшуватися. У середньому за 2018—2020 рр. величина довгострокових фінансових інвестицій склала 814337882 тис. грн.

Таблиця 2.16

Динаміка довгострокових фінансових інвестицій в Україні
за 2018-2020 рр., тис.грн.

Показники	2018	2019	2020
Рівень довгострокових фінансових інвестицій	872238817	814802660	755972169
Абсолютний приріст			
Базисний	537992105	480555948	421725457
Ланцюговий	-17374064	-57436157	-58830491
Коефіцієнт зростання			
Базисний	2,610	2,438	2,263
Ланцюговий	0,98	0,934	0,928
Темп зростання, %			
Базисний	261	243,8	226,3
Ланцюговий	98	93,4	92,8
Темп приросту, %			
Базисний	161	143,8	126,3
Ланцюговий	-2	-6,6	-7,2
Абсолютне значення одного відсотка приросту	-8687032	-123454948,5	-8170901,5

Результати аналізу галузі, в якій функціонує підприємство засвідчує, що ринок сфери послуг (дизайн) характеризується активною конкуренцією, що постійно вимагає від підприємств здійснення певних інвестиційних вкладень у власний розвиток, інновації, комунікації.

Аналіз господарської діяльності підприємства наведено у підрозділі 2.1, проведений на основі даних фінансової звітності показав, що за період 2019–2021 рр. результати його господарювання характеризують як зростаючі.

Підприємство постійно отримує чистий прибуток, який у 2021 році склав 18304 тис. грн, а також значно наростило як обсяг виробленої, так і реалізованих послуг у цей же період. Однак, продовжує стикатись з низкою

таких проблем як зростання дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги як результат несприятливої політики держави у сфері валютного регулювання.

Аналіз динаміки та структури капітальних і фінансових інвестицій підприємства показав неоднорідність змін в динаміці інвестицій, зростання обсягів виробничих інвестицій в період 2021 р. порівняно з попередніми періодами, а зниження ролі фінансових інвестицій в досліджуваний період (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

Аналіз руху коштів в результаті інвестиційної діяльності підприємства «Подурець» за 2019-2021 рр., тис.грн. *

Стаття	2019	2020	2021
Надходження коштів			
Від реалізації фінансових інвестицій	0	0	0
Від реалізації необоротних активів	11205	3062	0
Від отриманих відсотків	0	0	0
Від отриманих дивідендів	0	0	0
Від погашення позик	0	0	0
Інші надходження	0	0	0
Витрачання коштів			
На придбання фінансових інвестицій	4	0	0
На придбання необоротних активів	0	0	14499
На надання позик	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	11201	3062	-14499

Складено автором самостійно*

Результати дослідження показали переважання в структурі капітальних інвестицій придбання основних засобів, що і виступає необхідною основою запровадження інновацій та виробництва нових видів продукції та послуг. Підприємство практично припинило використання такого джерела залучення коштів як фінансові інвестиції.

Аналіз надходжень і витрат коштів в результаті здійснення підприємством інвестиційної діяльності показав наявність негативного сальдо чистого руху коштів у 2021 році, що є негативним моментом (таблиця 2.18).

Таблиця 2.18

Показники ефективності інвестиційної діяльності підприємства
«Подурець» за 2019-2021 рр*

Показники	2019	2020	2021
Коефіцієнт економічної ефективності реальних інвестицій	1,77	0	3,79
Термін окупності капітальних вкладень, років	0,57	0	0,26
Коефіцієнт рентабельності інвестицій	1,76	1,1	2,22

Складено автором самостійно

Причинами цих змін є намагання підприємства забезпечити високий рівень власне інноваційного розвитку з метою протистояння в гострій конкуренції на ринку послуг, а також зниження ризиків втрат у майбутньому.

Аналіз джерел фінансування інвестиційних проектів вказує на наявність необхідних власних джерел фінансування для реалізації інвестиційної діяльності підприємства. Проте, для підвищення ефективності господарювання підприємство використовує й залучені кошти. Структура джерел фінансування в досліджуваному періоді (якщо брати до уваги співвідношення власного та залученого капіталів) перебувала в межах 70:30, тобто майже ідеальне.

З метою визначення ефективності інвестиційної діяльності «Подурець» здійснено розрахунок таких показників як коефіцієнт економічної ефективності реальних інвестицій, термін окупності капітальних вкладень та коефіцієнт рентабельності інвестицій (таблиця 2.18).

Встановлено, що значення коефіцієнта економічної ефективності реальних інвестицій є високими упродовж останніх років і вказує на те, що підприємство використовує інвестиційні кошти достатньо ефективно. Найвища економічна ефективність реальних інвестицій спостерігається у 2021 році, що дозволило отримати найвищий прибуток в розмірі 18304 тис. грн.

Значення показника термін окупності капітальних вкладень упродовж усього періоду є задовільними для підприємства. Проте, тимчасові проблеми

вказують на необхідність проведення превентивних заходів з метою підвищення ефективності інвестиційної діяльності.

Розрахований коефіцієнт рентабельності інвестицій впродовж усього досліджуваного періоду показує достатньо високі значення.

Загалом підприємство «Подурець» провадить інвестиційну діяльність доволі результативно, проте покращити її ефективність заважають такі проблеми як нестабільність інвестування, недостатньо ефективна інвестиційна політика, що вимагає розробки невідкладних заходів з підвищення ефективності інвестиційної діяльності.

Компанія «Подурець» активно розвивається та нарощує свої потенціал та можливості, що було доведено під час проведення діагностики за результатами отриманих розрахунків основних фінансово-економічних показників діяльності підприємства.

Таким чином, важливою частиною діяльності підприємства є інвестування у розширення своїх ринків збуту та ефективності каналів просування послуг, які б забезпечували прибутковість діяльності, з чого і складається питома частина інвестиційної діяльності підприємства станом на кінець 2021 року.

Завоювання нових ніш ринків є одним з найбільш пріоритетних напрямків розвитку інвестиційної діяльності підприємств сфери послуг, що підтверджує раціональність та обґрунтованість вибору перспектив розвитку підприємства.

Розглянемо основні показники фінансових результатів діяльності підприємства «Подурець» (табл. 2.19) (додаток Б).

З вищенаведених даних можна відзначити, що чистий дохід (виручка) від реалізації послуг підприємства у 2021 р. у порівнянні з 2019 р. збільшився на 70534 тис.грн. При цьому, собівартість реалізованих послуг у 2020 році збільшилася порівняно з 2019 роком і становила 218149 тис.грн., а у 2021 році зменшилася на 19474 тис.грн. і становила 198675 тис. грн., що

позитивно вплинуло на прибуток, так як зниження собівартості дозволило збільшити чистий прибуток і валовий прибуток.

Таблиця 2.19

Основні показники фінансових результатів діяльності підприємства «Подурець», тис. грн. *

Вид джерела фінансових ресурсів	2019	2020	2021	Відхилення 2021/2019	
				абсолютне	відносне, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	257106	256783	254012	-15639	-5,80
Собівартість реалізованої продукції	200485	218149	198675	-19474	-1,26
Інші операційні доходи	130560	102176	19887	-110673	-84,77
Адміністративні витрати	9037	10325	11465	2428	26,87
Витрати на збут	6360	4789	4954	-1406	-22,11
Інші доходи	5083	3756	1213	-3870	-76,14
Фінансові витрати	15478	11761	12284	-3194	-20,64
Чистий фінансовий результат: прибуток	4419	8899	18304	13885	314,21

*Розроблено автором на підставі фінансової звітності

Показники 2021 року порівняно з 2020 роком свідчать, що незначно збільшилися адміністративні витрати – на 2428 тис. грн., фінансові витрати скоротилися на 3194 тис. грн. Чистий фінансовий результат: прибуток збільшився на 13885 тис. грн., що свідчить про збільшення наданих послуг та виробництва продукції та розширення діяльності.

Розглянемо витрати діяльності підприємства «Подурець» (табл. 2.20).

Таблиця 2.20

Аналіз витрат діяльності підприємства «Подурець», тис. грн. *

Вид джерела фінансових ресурсів	2019	2020	2021	Відхилення 2021/2019	
				абсолютне	відносне, %
Собівартість реалізованої продукції	200485	218149	198675	-19474	-1,26
Інші операційні доходи	130560	102176	19887	-110673	-84,77
Адміністративні витрати	9037	10325	11465	2428	26,87
Витрати на збут	6360	4789	4954	-1406	-22,11
Фінансові витрати	15478	11761	12284	-3194	-20,64

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Таким чином, згідно з даними наведеними в табл. 2.20 можна зробити висновок, що на кінець 2021 року собівартість послуг зменшилася порівняно з 2020 роком, при цьому витрати на управління зросли.

Наступний блок розрахованих показників – це рентабельність. Рентабельність діяльності підприємства «Подурець» наведено в табл. 2.21.

Таблиця 2.21

Динаміка показників рентабельності підприємства «Подурець»
за 2020-2021 роки*

Показники	2020	2021	Відхилення 2021 від 2020	
			Абсолютне (+;-)	%
Середній розмір майна	72552,00	228264,50	155712,50	314,62
Середній розмір власного капіталу	18572,00	127206,00	108634,00	684,93
Середній розмір авансованого капіталу	53359	211835	158476,00	397,00
Середній розмір матер. оборотних активів	19793,50	52504,50	32711,00	265,26
Середній розмір основних засобів	28302,5	63386	35083,50	223,96
Вартість виробничих ресурсів	48096,00	115890,50	67794,50	240,96
Витрати на оплату праці	137	78	-59,00	56,93
Вартість господарських ресурсів	48233,00	115968,50	67735,50	240,43
Дохід від реалізації	256783,00	254012,00	-2771,00	98,92
Витрати	-218149	-198675	19474,00	91,07
Прибуток (збиток) до оподаткування	8899	23464	14565,00	263,67
Чистий прибуток (збиток)	8899	18304	9405,00	205,69
Рентабельність (збитковість), %				
Продажу	3,47	9,24	5,77	266,55
Основних засобів	31,44	37,02	5,58	117,73
Оборотних активів	44,96	44,69	-0,27	99,40
Виробничих ресурсів	18,50	20,25	1,74	109,43
Всіх ресурсів	18,45	20,23	1,78	109,66
Витрат	-4,08	-11,81	-7,73	289,51
Активів	0,12	0,10	-0,02	83,81
Власного капіталу	47,92	18,45	-29,47	38,50
Авансованого капіталу	16,68	11,08	-5,60	66,42

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Згідно з даними наведеними в табл. 2.21 можна говорити, що діяльність підприємства «Подурець» рентабельна. Підприємство «Подурець» зарекомендував себе на ринку послуг як компанія з великими можливостями, яка постійно оновлює підходи до реалізації діяльності з командою

професіоналів, які постійно шукають нові, нестандартні креативні шляхи вирішення поточних ринкових ускладнень.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА «ПОДУРЕЦЬ»

3.1. Організаційні заходи щодо формування ефективної інвестиційної політики підприємства на ринку України

Під час війни дуже складно прогнозувати розвиток діяльності і тим більш реалізацію інвестиційного проєкту будь-якого підприємництва, бізнесу.

Успішне підприємство у 2021 році з високими показниками на разі майже призупинило свою діяльність.

Розраховані коефіцієнти визначення банкрутства підприємства Бівера, моделі Альтмана, Ліса, Тафлера на підставі показників за 2019-2021 роки свідчать про низьку ймовірність банкрутства (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Динаміка показників визначення ймовірності банкрутства «Подурець»
за 2020-2021 рр. *

Показники	2020	2021	Відхилення 2021 від 2020	
			абсолютне (+;-)	%
Коефіцієнт Бівера	-0,54	0,14	0,68	-25,51
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,10	3,73	2,62	337,85
Рентабельність капіталу за чистим прибутком	6,13	5,88	-0,26	95,84
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,74	0,30	-0,44	40,64
Коефіцієнт покриття активів власним оборотним капіталом	0,45	0,79	0,34	176,29

*Розраховано автором на підставі фінансової звітності

Згідно з даними наведеними в табл. 3.1 можна зробити висновок, що ФОП банкрутство не загрожує.

Спеціального обґрунтування потребують проекти із залученням інвестицій у сферу послуг. З одного боку, в структурі галузей національної економіки інвестицій спостерігається довгострокова тенденція до зниження питомої ваги промисловості і зростання сфери послуг, що обумовлене загальним підвищенням ролі послуг у суспільно-економічному житті, специфікою послуг, коли здебільшого виокремлюється можливість експорту послуг окремо від капіталу, та розвитком матеріальної бази послуг, особливо у сфері комунікацій тощо. З іншого боку, доцільно зауважити, що саме у сфері послуг (банківська справа, телекомунікації, внутрішній транспорт тощо) традиційно діють обмеження для інвестування з метою захисту даних життєво важливих сфер від впливу зовнішніх факторів.

Особливість сфери послуг як галузі національної економіки полягає у тому, що вона виключає можливість об'єднання у собі майже всієї матеріально-технічної бази (транспорт, торгівля, громадське харчування, виробництво), що визначає складність аналізу інвестиційної діяльності.

Для забезпечення успішної реалізації інвестиційних проєктів є планування інвестиційної діяльності:

- при формуванні стратегії, підприємство застосовує різні види інвестицій, різний обсяг інвестиційних грошових коштів, для цього доцільно розробляти декілька альтернативних проєктів;

- забезпечення вибору з альтернативних інвестиційних проєктів більш прибуткового;

- забезпечення найшвидшого отримання прибутку від інвестицій;

- застосування планування, що сприяє зниженню ризику, пов'язаного із прийняттям інвестиційних рішень.

При дослідженні виявлено, що основною перешкодою на шляху реалізації масштабних проєктів інвестування сфери послуг є відсутність єдиної стратегії і програми розвитку даної сфери, що створить дублювання інвестиційних проєктів, розпорошення інвестиційних ресурсів і, як наслідок,

зниження прибутковості інвестиційної діяльності. Координація переваг кожної конкретно взятого регіону сприяло б підвищенню інвестиційної активності. Формування єдиного реєстру прибуткових інвестиційних проектів у сфері послуг держави дозволить розширити пошук і залучення зацікавлених осіб. Доцільно також сформувати систему гарантій і співробітництва щодо забезпечення зворотності позикових грошових коштів, страхуванню інвестиційних ризиків, розробці механізму запозичень під реалізацію довгострокових інвестиційних проектів.

З метою підвищення отримання доходу підприємством, вважаємо за доцільне звернути увагу на удосконалення політики просування послуг, і саме в цьому секторі діяльності запропонувати ключові етапи її реалізації.

Оцінка ефективності каналів комунікацій в мережі Інтернет має першочергове значення для управління комунікацією онлайн. Впровадження в рекламні кампанії utm-розмітки посилань дозволяє отримати уточнені дані стосовно ефективності роботи різних джерел трафіку, виявити можливості залучення більшої чисельності цільової аудиторії з меншими питомими витратами.

Більш точні аналітичні дані дозволяють корегувати існуючі рекламні кампанії таким чином, щоб отримати збільшення обсягів замовлень з сайту при меншій вартості їх залучення. Використання utm-міток як методу оцінки має великий потенціал для управління маркетинговими комунікаціями сучасних підприємств промисловості.

В інтерфейсі відображається: звідки, за яким запитом перейшов клієнт, дію, яку він виконав чи не виконав, час перебування на сайті, операційну систему, країну, звідки був здійснений перехід та браузер. Використання фільтра дозволяє швидше та якісніше проводити аналіз точок входу на сайт. Озброївшись Google Analytics та внутрішніми сервісами соціальних мереж, що служать для аналізу спільнот та сторінок, проаналізуємо ефективність використання інструментів інтернет-комунікацій.

Другим методом нетрадиційного просування «Подурець» в Інтернеті – просування за допомогою банерної реклами для підприємства. Банерна реклама також корисна Інтернет-магазину для повідомлення користувачам про діючі знижки, акції, розпродажі. Завдяки своїй барвистості й ефектності банери однозначно привертають увагу, а завдяки легкому керуванню банери можуть бути показані тільки в певний час, певному географічному сегменту, тобто бути цілеспрямованими.

Третій метод – це оптимізація сайту підприємства за ключовими словами. Вибір ключових слів для інтернет-просування послугу грає дуже важливу роль. Специфіка цього виду сайту така, що його відвідувачі або приходять за конкретною послугою (усвідомлено), або просто шукають яку-небудь категорію послуг. Тому просувати інтернет-послугу тільки за більш загальними високочастотними запитами або тільки за конкретними, але низькочастотними, запитами не треба – краще використовувати й ті, і інші ключові слова в сукупності.

Четвертим методом є розміщення каталогу інтернет-послуг підприємства на інших сайтах. Наприклад, на Aukro.ua – спеціальна площадка для розміщення інформації про послуги, пропоновані інтернет-агентами, зареєстрованими на ній. Користувач обирає послугу відповідно до параметрів, що його цікавлять, і Aukro.ua пропонує йому перелік інтернет-послуг, у яких є в наявності ця послуга.

Таким чином, задоволені залишаються всі: відвідувач знайшов потрібний товар, інтернет-магазин отримав ще одного клієнта.

Отже, для ефективного розвитку інтернет-магазину ФОП та заохочення потенційних інвесторів потрібна перш за все державна підтримка (організаційна, інформаційна, фінансова), насамперед, прийняття відповідних законів щодо їх функціонування. З метою підвищення привабливості інтернет-послуг «Подурець» для інвесторів необхідно підвищити якість реклами як на місцевих рівнях, так і в масштабах усієї держави. Необхідно

також подолати стереотип їх сприйняття винятково як підприємств у сфері послуг.

Планове зростання доходу від реалізації за рахунок удосконалення управління політикою просування послуг підприємством «Подурець» наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Планове зростання доходу від реалізації послуг за рахунок удосконалення управління політики просування підприємства на 2023 р.

Заходи	Прогнозований темп приросту обсягу продаж, %	Прогноз зростання доходу, тис.грн
Реалізація стратегії зростання (розвитку)	5%	12700,6
Удосконалення організаційної структури	1%	2540,12
Введення відділу мерчандайзингу	5%	12700,6
Робота з дистриб'юторами за системою знижок та бонусів	1,50%	3810,18
Участь у виставках та ярмарках	0,80%	2032
Збільшення обсягів за рахунок цінових методів стимулювання в залежності від кількості	1,50%	3810,18
Вихід на нові ринки збуту	1,20%	3048,1
Удосконалення каналів реалізації послуг	1,30%	3302,15
Удосконалення рекламно-інформаційної діяльності	0,80%	2032
Сукупне зростання доходу від реалізації у 2023 р., тис.грн	x	45975,93
Дохід від реалізації у 2021 р, тис. грн	x	254012
Прогнозна дохід від реалізації у 2023 р., тис.грн	x	299987,93

Як видно із таблиці 3.2 за рахунок стимулювання комерційної діяльності підприємствозможе збільшити дохід від реалізації послуг у 2023 р. на 46 млн.грн або на 7 % і прогнозний дохід від реалізації у 2023 р. становитиме 299 млн.грн.

Отже, зроблені пропозиції дозволять підприємству забезпечити підвищення економічної ефективності комерційної діяльності – це буде політика, що використовує залучення максимально великої кількості каналів розподілу, можливих торгових точок для формування і реалізації послуг, яка спрямована на найбільшучисельність споживачів, широке завоювання ринку,

закріплення на ньому. Головна мета при цьому – сформувати широкий ринок збуту, максимальний прибуток.

Отже, основними завданнями інвестиційної політики підприємства є покращення техніко-економічних показників і ефективна робота усіх ланок з метою реалізації стратегії.

Таким чином, для реалізації поставленого завдання, необхідна партнерська взаємодія всіх підрозділів підприємства, що обумовлює перш за все налагоджені комунікації всередині підприємства та великий асортимент різних засобів для формування і підтримки комунікації із зовнішнім середовищем. Політика комунікацій впливає на формування комерційного успіху підприємства, забезпечує його інвестиційну привабливість та динаміку розвитку.

Крім того, варто зазначити, що ефективне управління комунікаціями підприємств сфери послуг потребує застосування системного підходу, а саме інтеграції обраних заходів. Такий підхід, надає можливість охопити найбільший спектр існуючих та потенційних інтернет-споживачів, формувати імідж та попит на послуги.

Пропонуємо змінити комунікаційну стратегію, зосередивши комунікаційні зусилля на досягненні економічних ефектів комунікацій, що дозволило б збільшити розміри аудиторії покупців і відповідно знизити затрати на проведення заходів. Також пропонуємо змінити організаційну структуру управління комунікаціями із застосуванням Інтернет відповідно до запропонованого механізму управління. Паралельно з удосконаленням комунікацій, підприємству необхідно удосконалювати поточну діяльність, ціноутворення, розширювати коло споживачів.

3.2. Врахування ризиків в управлінні інвестиційною діяльністю підприємства як стратегія мінімізації втрат

В Україні сфера послуг є досить перспективною, вона у значній мірі залежить від загальної економічної політики держави, яка забезпечує динамічну економічну рівновагу та стійкий темп приросту валового внутрішнього продукту, також реалізує необхідні зміни в структурі суспільного виробництва. Крім того важливою задачею є ефективне використання інвестицій. Децентралізація інвестиційних фондів в регіонах та інвестування реальних проектів пріоритетного напрямку, а також забезпечення чіткого контролю за реалізацією інвестованих проектів, дозволить покращити стан розвитку сфери послуг. Місцеві органи самоврядування повинні підтримувати розвиток сфери послуг, які можуть сприяти соціально-економічному прориву і надати швидкий ефект в одержанні прибутку підприємствами та поповнити надходження до місцевих бюджетів територіальних громад.

Забезпечення успішного функціонування підприємств сфери послуг і досягнення стратегічних переваг в умовах конкуренції значною мірою залежать від впровадження інноваційної діяльності. Результативність інноваційної діяльності підприємств визначається наявністю необхідних внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування інновацій (мова не тільки про застосування програмного забезпечення), можливістю їхньої швидкої мобілізації, зацікавленістю інвестора в підтримці інноваційного розвитку.

Інноваційний розвиток підприємств сфери послуг потребує інвестиційної підтримки, а також залежить від специфічних особливостей інвестицій: довгостроковий період окупності при реалізації інновацій, підвищений ризик реалізації, нерівномірність надходження доходів від здійснення інвестицій. Дані особливості обов'язково потрібно враховувати і зміни умов функціонування підприємств визначають важливість подальшого

вдосконалення принципів, форм, методів та пошуку нових джерел інвестиційної підтримки інноваційної діяльності підприємств сфери послуг.

Дослідження свідчать, що упродовж останніх років незначна частина підприємств сфери послуг України впроваджувала інновації. Пріоритетним джерелом інвестування інновацій був й залишається власний капітал підприємств та отримані кредити. Чинна система оподаткування не стимулює довгострокові накопичення підприємств, що могло б забезпечити інноваційні проекти. Інноваційна сфера України на сьогодні не стала привабливою для іноземних інвесторів. Незважаючи на невеликі масштаби інноваційної діяльності, її позитивний вплив на фінансово-економічні показники діяльності підприємств сфери послуг є безумовними. Окремі підприємства, які впроваджували інновації, одержали приріст обсягів товарів, підвищили її конкурентоздатність, розширили ринки збуту, оновили асортимент товару.

Результатом дієвої інвестиційної політики є забезпечення умов для реалізації інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки, яке неможливе без динамічного розвитку законодавства для стимулювання інвестицій. Доцільне залучення інвестицій сприяє збільшенню валового внутрішнього продукту. Надзвичайно сприятливим досвідом утворення інвестиційної політики держави є ефективна інвестиційна політика Європейського Союзу, який реалізує продуктивну політику, що спрямована на розвиток ринку міжнародних інвестицій на своїй території та на континенті у цілому. Системний підхід забезпечує основні умови її ефективності.

Стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємств сфери послуг має цільовий характер, що містить постановку та досягнення певної мети; є важливим засобом покращення ефективності інноваційно-інвестиційною діяльності у довготерміновій перспективі, її координації й контролю, а також основою для реалізації управлінських рішень на кожній стадії інвестиційного процесу.

Головною метою управління інноваційно-інвестиційною діяльністю є забезпечення найбільш дієвих напрямків формування інвестиційної стратегії й створення нормального інвестиційного клімату. Під час здійснення цієї головної мети інвестиційне управління спрямоване на вирішення таких найважливіших задач: забезпечення високих темпів економічного розвитку країни за рахунок реальної інвестиційної діяльності; створення високотехнологічного інвестиційного комплексу, котрий здатний забезпечити потреби економіки у інвестиційних послугах та товарах достойної якості; покращення технічного рівня виробничого апарату; максимізація прибутків від інноваційно-інвестиційної діяльності; мінімізація інвестиційних ризиків; знаходження напрямків щодо прискорення інвестиційних програм; створення конкурентоспроможних експортних виробництв, котрі забезпечуватимуть дієві зовнішньоекономічні відносини держави; забезпечення в державі фінансової стабільності у процесі реалізації інвестиційно-інноваційної політики, позитивних структурних змін у економіці, подолання диспропорцій, незбалансованої технічної структури економіки. Важливою задачею стратегічного планування інноваційно-інвестиційного розвитку є організація науково-обґрунтованого моделювання пропонованих варіантів. Необґрунтовані фінансово-економічні рішення можуть привести до катастрофічних наслідків та спровокувати довгострокове погіршення інвестиційного клімату, що робить неможливим стрімке формування реального інноваційно-інвестиційного процесу.

На сьогодні держава у сфері інвестиційної діяльності має вирішити ряд важливих задач, серед них виділяють: тісний взаємозв'язок пріоритетів та реалізованих інвестиційних проєктів; раціоналізація витрат, котрі спрямованих на формування інвестиційних програм різного характеру; розширення прав інвесторів; перевага проєктів з меншим терміном окупності. Впровадження політики у сфері інвестування вимагає заходів щодо зростання обсягу інвестицій, що надходять від приватних інвесторів.

Даний захід вимагає не тільки фінансові інвестиції, а також вливання інноваційних технологій та інтелектуального капіталу. Серед всіх викликів перед державою гостро виникає питання залучення коштів міжнародних інвесторів. Міжнародне інвестування допомогло б вирішити проблему недостатнього фінансування економіки. Щоб вдосконалити запровадження політики інвестицій країна має: гарантувати права усіх учасників інвестиційного процесу; сприяти чистій конкуренції між інвесторами; відстежувати порушення антимонопольного законодавства; вдосконалити функціонування інфраструктури ринку інвестицій; оптимізувати процедури оформлення документів, які потрібні для реалізації інвестиційних проєктів; покращити консультативну й аналітичну роботу у інвестиційній діяльності.

Інвестиційна діяльність пов'язана з фінансовими ризиками. Оцінка рівня впливу ризиків є найбільш складним і відповідальним завданням, оскільки саме від цього залежать подальші дії підприємства. Не зважаючи на високий рівень невизначеності, кожний фінансовий ризик може отримати відповідну кількісну оцінку. З метою обґрунтування величини ризику, необхідно знати наперед всі можливі наслідки певної дії та можливість самих наслідків. Поява ймовірності означає можливість отримання конкретного результату. По відношенню до економічних завдань методи теорії ймовірностей зводяться до розрахунку значень ймовірностей настання подій і до вибору з усіх можливих подій найбільш оптимальної події, з урахуванням найбільшої величини математичного сподівання.

Мінімізацію впливу інвестиційних ризиків необхідно здійснювати на основі розробленої стратегії підприємства, яка повинна являти собою економічне обґрунтування, прийняття, виконання та контролю здійснення управлінських рішень щодо реалізації можливих заходів фінансового, організаційно-правового характеру з метою співставлення результативності господарської операції підприємства із наявним рівнем інвестиційного ризику.

Глібчук В. М. [15, с. 172-181] у своїх дослідженнях розглядає стратегію мінімізації інвестиційних ризиків підприємств як таку, що повинна розроблятися з урахуванням обсягів потенційних ризиків та законодавчих вимог. На підставі чого можна побудувати такий сценарій стратегії:

1-а частина. Дотримання чинних законодавчих норм: здійснення заходів щодо обмеження розмірів можливого збитку у разі виникнення форс-мажорів; зниження ризику до визначених меж; створення резервів при виникненні несприятливої ситуації; застосування страхування відповідальності у законодавчо необхідних межах.

2-а частина. Реалізація додаткових заходів щодо управління ризиком, з урахуванням обсягів загроз та можливостей підприємства, а саме: створення повномасштабного фонду ризику; застосування особистого страхування персоналу підприємства; страхування майна, фінансових і комерційних ризиків. Вважаємо, що стратегія мінімізації інвестиційних ризиків повинна базуватися на використанні загальних методів і прийомів зниження можливих фінансових втрат.

Таким чином, механізм мінімізації інвестиційного ризику передбачає застосування системи раннього попередження і реагування, або уникнення ризику, якщо неможливо уникнути – здійснити заходи щодо зменшення ризику через застосування диверсифікації, лімітування, хеджування або еккаутингу.

Застосування цих методів та прийомів значною мірою залежить від особливостей інвестиційної діяльності підприємства, сценарію стратегії досягнення пріоритетних цілей.

Мінімізація ризику полягає у розробці внутрішніх заходів, що мають можливість повністю виключити вплив конкретного виду інвестиційного ризику. До таких заходів інвестору доцільно, перш за все, віднести відмову від реалізації фінансових операцій з високим рівнем ризику. При цьому підприємство буде втрачати запланований дохід і прибуток від здійсненої

операції, формуючи при цьому ризик упущеної вигоди. Тому застосування такого способу захисту, повинно здійснюватися дуже виважено.

Для уникнення окремих видів інвестиційних ризиків можна порекомендувати інвестору застосовувати специфічні заходи, спрямовані на ліквідацію причини появи ризикової ситуації. Так, для ліквідації ризику втрати фінансової стійкості необхідно переглянути і знайти можливість відмовитися від вагомого обсягу фінансування за рахунок зовнішніх джерел. Для мінімізації впливу ризику неплатоспроможності доцільно утримуватися від створення вагомих неліквідних активів. Депозитного і процентного ризиків можна позбавитися шляхом відмови від збереження грошових коштів на депозитних рахунках, та інвестування у короткострокові цінні папери (але при цьому з'явиться не тільки ризик упущеного доходу, а й інфляційний ризик) [6, с. 3].

Існування безризикового сценарію здійснення інвестиційної діяльності в умовах нестабільного ринкового середовища містить багато ризиків, у зв'язку з чим прийнято говорити про відносну безризиковість, яка у будь-який час зможе змінитися. Наприклад, безризиковими активами на ринку цінних паперів вважаються облігації державного внутрішнього займу (депозитні сертифікати). В Україні безризикові інвестиційні проекти є доволі рідкісними, оскільки на рівень ризику впливає багато різноманітних факторів.

Зростання впливу ризику в сучасних умовах пов'язано зі зростанням невизначеності і стрімкою зміною економічної ситуації в державі загалом і на інвестиційному ринку зокрема; із пропозицією, що зростає, для інвестування приватизованих об'єктів; із появою нових емітентів і фінансових інструментів для інвестування тощо. Прийняття підприємством стратегії утримання інвестиційного ризику може викликати питання щодо попередження ймовірних негативних наслідків для її інвестиційної діяльності – реалізації активної стратегії мінімізації впливу фінансових ризиків.

В процесі мінімізації інвестиційних ризиків доцільно використовувати диверсифікацію активів за ознаками: за якістю цінних паперів (або емітентами); строками погашення; формою зобов'язань; регіональним розміщенням.

Ідеальним можна вважати придбання активів фінансовостійких підприємств ринку (та знайти таких в державі є складним явищем, як правило підприємства не мають бажання проходити лістинг на фондовій біржі і здійснювати діяльність на ринку фінансових послуг), інколи це є проблематичним у зв'язку із браком грошових засобів, тож інвестор змушений буде купувати активи нижчої якості, які дозволять максимально знизити ризик фінансових втрат, шляхом диверсифікації - розширення кола емітентів.

Нестабільність відсоткових ставок кредитного ринку, провокує постійні зміни ринкової вартості цінних паперів. В таких умовах навіть якісні активи у періоди підвищення відсоткових ставок не можуть бути реалізовані інвестором без збитків для самого себе. Для того, щоб інвестор мав можливість зменшити відсотковий ризик, можна застосувати диверсифікацію паперів за строками їх погашення. Таким чином, цінні папери у портфелі з різними строками погашення, інвестори можуть досить ефективно маневрувати ними, з метою розв'язання стратегії інвестування. У випадку підвищення відсоткових ставок ринкова вартість цінних паперів, незалежно від їх якості знижується, і збалансований за строками портфель створить можливість реалізувати завдання реінвестування в інші активи.

Важливим чинником диверсифікації є і регіональне розосередження емітентів цінних паперів, що формують інвестиційний портфель. Регіональні кон'юнктурні зрушення, непередбачені ситуації або явища у будь-яких регіонах країни і за її межами безперечно впливатимуть на фінансовий стан емітентів, що спровокує зміни ринкової вартості цінних паперів. Враховуючи рівень агресивності стратегії інвестора буде вимагати обрати метод

диверсифікації. Також доцільно запропонувати інвесторам, яким цікаві пасивні стратегії, розподілити свої інвестиції серед цінних паперів різної строковості (метод «щаблів»), або сконцентрувати інвестиції у цінних паперах полярної строковості (метод «штанги») [44, с. 97-116].

Агресивна стратегія вимагає значно більших грошових ресурсів на експертизу та прогнозування ринку цінних паперів і забезпечується методами маніпуляції з кривою дохідності та операціями «своп». Певні маніпуляції з кривою дохідності повинні бути спрямовані на врахування майбутніх змін відсоткових ставок і використання цих змін в інтересах інвестора. Інвестори зобов'язані прогнозувати стан ринку капіталів і відповідно до нього коригувати портфель цінних паперів.

Для нейтралізації інвестиційних ризиків, можна використати активну стратегію із використанням похідних цінних паперів - хеджування фінансових ризиків. Таким чином, механізм хеджування фінансових ризиків полягає в обґрунтуванні управлінських рішень, щодо стратегії здійснення зустрічних торгівельних операцій з купівлі - продажу активів, на підставі сумарних похідних фінансових інструментів.

ВИСНОВКИ

В процесі проведення дослідження виконанні завдання і отримані результати:

1. Термін «інвестиційна діяльність» застосовується в широкому й вузькому визначенні. Інвестиційна діяльність в більш ширшому розумінні - це діяльність, яка пов'язана із вкладенням грошових ресурсів у об'єкти інвестування з метою одержання прибутку. У більш вузькому розумінні, інвестиційну діяльність доцільно розглядати як процес перетворення інвестиційних ресурсів у вкладення. При вкладенні капіталу у реальний економічний сектор з метою організації виробництва, рух інвестицій на стадії окупності витрат здійснюється у форматі індивідуального грошового кругообігу виробничих фондів, повної або часткової зміни форм вартості.

2. Викликом для сфери послуг в Україні є особливості управління формуванням їх якості, що залежить від різноманітності послуг, яка визначається тим, що якість послуг коливається в межах залежно від їх виробника, терміну і місця надання послуг, а також від багатьох інших некерованих факторів. Саме в цьому й полягають особливості інвестиційної діяльності підприємств сфери послуг. Додаткове фінансування через процес інвестування, а також посилення інвестиційної привабливості територіальних громад дозволить отримати фінансово потужний результат.

3. У результаті загального аналізу фінансово-економічного стану підприємства у 2019-2021 роках було виявлено, що діяльність є ліквідною і рівень ліквідності активів підприємства є задовільним, розраховані показники оцінки фінансового стану свідчать про зростання частки власного капіталу підприємства та його високої маневреності й гнучкості в загальній сумі капіталу, акумулювання ділової активності у 2021 році через покращення платіжної дисципліна щодо розрахунків з кредиторами та дебіторами. Таким чином, розраховані і проаналізовані показники діяльності

свідчать про задовільний фінансово-економічний стан підприємства «Подурець» без гострих загроз діяльності.

4. Результати дослідження показали переважання в структурі капітальних інвестицій придбання основних засобів, що і виступає необхідною основою запровадження інновацій та виробництва нових видів продукції та послуг. Підприємство практично припинило використання такого джерела залучення коштів як фінансові інвестиції. Аналіз надходжень і витрат коштів в результаті здійснення підприємством інвестиційної діяльності показав наявність негативного сальдо чистого руху коштів у 2021 році, що є негативним моментом.

5. Застосування розробленої стратегія, яка забезпечить мінімізацію інвестиційних ризиків підприємства у сфері послуг з урахуванням обсягів потенційних ризиків та з врахуванням вимог чинного законодавства. Інвесторам, яким пасує пасивна стратегія, запропоновано застосувати метод «щаблів», або метод «штанги». В результаті дослідження саме цих методів доцільно зробити висновок, що метод «щаблів» забезпечує спрощену форму контролю та регулювання окремих питань діяльності, а також, надасть можливість отримання стабільної середньої норми доходу. Доцільно зауважити, що при різкому зниженні ринкових відсоткових ставок інвестор понесе значні втрати. При розгляді агресивної стратегії інвестиційної діяльності, інвестор повинен врахувати необхідність мати значно більший портфель паперів, при цьому з'явиться можливість отримати максимальний дохід від нього. Таким чином, правильно сформована стратегія мінімізації інвестиційних ризиків та економічно правильне застосування заходів захисту, дасть можливість забезпечити протидію інвестиційним ризикам і на майбутнє передбачити їх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Doing Business URL: <https://www.doingbusiness.org> (дата звернення: 17.03.2022).
2. <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=%D0%A>
3. Антонов А.В. Розвиток наукової думки з питань інвестиційної діяльності / А.В. Антонов // Економіка: проблеми теорії та практики: зб.наук.праць. – Вип. 136 – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2002. – С.73-80.
4. Бакаєв Л.О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями : навч. посіб. / Л.О. Бакаєв – К. : КНЕУ, 2010. – 151 с.
5. Бетфорд Г. Ефективний ризик–менеджмент – це інструмент виживання для банків / Г. Бетфорд //Україна Бізнес Ревю. – 2011. - № 44.– С.3.
6. Бланк И.А. Управление инвестициями предприятия / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, Эльга-Н, 2003. – 480 с.
7. Борисова О. В. Інвестиції. Інвестиційний аналіз / О. В. Борисова. – Харків: Юрайт, 2018. – 218 с. – (Т.1).
8. Борщ Л.М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми і перспективи [монографія] / Л.М.Борщ. – К. : Т-во Знання, КОО, 2002. – 318 с.
9. Васильєв С.В. Словник економічних термінів / С.В. Васильєв, Н.В. Бондарчук, А.П. Макаренко, Л.Л. Мельник – Дніпропетровськ : ДДАУ. – 192с.
10. Вініченко І. І. Бізнес-процеси в теорії інвестиційної діяльності підприємств / І. І. Вініченко, Т. М. Самілик, В. О. Олексюк // Агросвіт. – 2021. – № 18. – С. 22-27. – Режим доступу : <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/5918>
11. Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка» 5’2021. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/14979/1/%D0%BC%D0%BE%D.pdf>

12. Геращенко С. О. Інвестиційний клімат країни як складова оцінювання середовища бізнесу / С. О. Геращенко, В. Ю. Петруня // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. – 2012. – № 1. – С. 64-70

13. Глібчук В. М. Моделювання і оптимізація інвестиційних ризиків на підприємствах в умовах невизначеності / В. М. Глібчук // Інститут менеджменту та економіки «Галицька академія». – 2010. - № 1. – С. 263-269.

14. Голян, В.А. та Лучечко, Ю.М., 2019. Капітальні вкладення в економіку України: стимулювання залучення інвестиційних потоків у сферу переробки сільськогосподарської сировини. Економіка та держава. 1. 15–22 с.

15. Городецька Т.Б., Іващенко А.Г., Семерунь Л.В. *Innovativemarketinginthestrategicmanagementofanindustrialenterprise*. Економіка. Фінанси. Право. Київ, 2019. № 2. С.28-33.

16. Городецька Т.Б., Сатанєвська М.М. Підприємницький ризик та методи його оцінювання. Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку: матер. Міжнародної Науково-практичної конференції 23 травня 2018 р. Одеса: ОНПУ, 2018. С.71-72

17. Гоцуляк Л. В. Інвестиційна політика розвинених країн в умовах становлення інноваційної економіки. Ефективна економіка, № 9, 2014. [Електронний ресурс]: URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3330> (дата звернення 08.02.2022).

18. Градісов В.М. Інвестування: навч. посіб. / В.М. Градісов, С.В. Кривченко, О.Є.Ісаєва. – К. : Центр навчальної літератури, 2004.– 164 с.

19. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 15.03.2022).

20. Ділові очікування підприємств України: аналітичний звіт НБУ. Департамент статистики та звітності. Випуск № 1 (53). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=43096650 (дата звернення 05.02.2022).

21. Докієнко Л.М. Інвестиційний менеджмент: навч. посібн. / Л.М. Докієнко, В.В. Клименко, Л.М. Акімова. – К. : Академвидав, 2011. – 408 с.
22. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991 № 1560-ХІІ. //zakon1.rada.gov.ua
23. Іващук І.О. Мотиваційні фактори формування інвестиційного клімату регіону / І.О. Іващук // Фінанси України. – 1998. – №1. – С.72 -77
24. Ігнатюк В.В., Малахова Ю.А., Сукманюк В.М. Сучасні джерела фінансування інвестиційних потреб підприємства. Приазовський економічний вісник, 2020, №2 (19). [Електронний ресурс]. URL: <http://rev.kpi.zp.ua/vyrusk-2-19> (дата звернення 08.02.2022).
25. Кобушко І.М. Моделювання попиту на інвестиційному ринку на основі застосування економетричних методів / І.М. Кобушко // Актуальні проблеми економіки – 2012. – № 7 (133). – с.217-229
26. Кучер В.А. Визначення структури показників ефективності роботи підприємства як основа прийняття стратегічних рішень. Економіка промисловості. 2017. № 1. С. 71-77.
27. Левченко Н.М. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. Інвестиції: практика та досвід. 2018. №2. С. 114-117.
28. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні: навч. посібник. / А.С. Музиченко. – К.: Кондор, 2005. 406 с.
29. Незалежний журналістський бізнес-портал MIND. URL: <https://mind.ua>.
30. Оніщенко О.А. Теоретичні аспекти визначення інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості. / О.А. Оніщенко // Університетські наукові записки – 2010. – № 1 (33). – с.246-252
31. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. URL.: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 05.02.2022).
32. Офіційний сайт української фондової біржі «ПФТС». URL: <https://pfts.ua>.

33. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом / А.А. Пересада. – К.: «Лібра», 2002. – 472 с.
34. Погодіна Т. В. Інвестиційний менеджмент / Т. В. Погодіна. – Харків: Юрайт, 2017. – 311 с. – (Бакалавр, академічний курс).
35. Политика привлечения прямых иностранных инвестиций (ПИИ) в Китае [Електронний ресурс]: URL: <http://bugabooks.com/book/515-fenomen-yeconomicheskogo-razvitiya-kitaya/47-82-politika-privlecheniya-ryamuxinostrannyx-investicij-pii.html> (дата звернення 08.02.2022).
36. Про інвестиції URL: <http://проінвестиції.укр/%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%96%>
37. Публічне управління інвестиціями в умовах ринкових трансформацій : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, А. Б. Кондрашихін. – 2-ге вид., допов. – Дніпро : ГРАНІ, 2018. – 238 с.
38. Руденко О.А. Особливості регулювання інвестиційних процесів та дослідження інвестиційного потенціалу в постсоціалістичних країнах. Економіка і організація управління, 2019, № 1 (33), с.85-91.
39. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. / Г. В. Савицька; 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2005. – 662 с.
40. Савчук В.П. Анализ и разработка инвестиционных проектов / В.П. Савчук, С.И. Прилипко, Е. Г. Величко. – К.: Абсолют-В, Эльга, 1999. – 304
41. Світличин, І. І. (2021). Зростання інвестиційної активності підприємств. Економіка, управління та адміністрування, (4(98), 18–27. [https://doi.org/10.26642/ema-2021-4\(98\)-18-27](https://doi.org/10.26642/ema-2021-4(98)-18-27)
42. Соц Б. Б. Організаційне забезпечення інвестиційного ризик – менеджменту банку / Б. Б. Соц, А. О. Тимків // Фінанси України. – 2008. - №12. – С. 97-116.
43. Стратегії розвитку України: теорія і практика / За ред. О.С.

Власюка. – К.: НІСД, 2002. – 864 с.

44. Третьякова О. В., Харабара В. М., Грешко Р. І. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах. Економічна наука. №5. 2020 С. 103-107.

45. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник / В.Г. Федоренко. - 2-ге вид., доп. - К. : МАУП, 2001. - 280 с.

46. Фролова Л.В. Економіка підприємництва: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Фролової. Одеса: БондаренкоМ.О., 2020. 708 с.

47. Харчук М.П. Як поліпшити інвестиційний клімат в Україні. / М.П. Харчук // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку – 2013. № 5. – с.17- 20

48. Шевчук І. В. Вплив податкової політики на інвестиційні процеси в Україні. Вісник ЖНАЕУ, 2015, № 1 (48), т. 2, с. 160–170.

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2019-2021 р.

Актив	Код рядка	2019 р.	2020 р.	2021 р.
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	297	477	1414
первісна вартість	1001	1692	1932	2903
накопичена амортизація	1002	(1395)	1455	1489
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	59847	56605	70167
первісна вартість	1011	127033	128441	144818
знос	1012	(67186)	71836	74651
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	4	4	4
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова заборгованість	1040	3	3	32
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	60151	57089	71617
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	15892	39587	65422
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	13360	3063	38266
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4043	8290	16200
з бюджетом	1135	18158	17029	24951
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1851	2087	44993
Гроші та їх еквіваленти	1165	10885	14895	49310
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	22	28	34
Інші оборотні активи	1190	2410	3036	666
Усього за розділом II	1195	72110	88015	239808
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	133368	145104	311425

Пасив	Код рядка	2019	2020	2021
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16261	16261	16261
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	29165	25104	16651
Резервний капітал	1415	0	0	675
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-17883	-4221	183681
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	24440	37144	217268
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	34414	28158	29800
Усього за розділом II	1595	34414	28158	29800
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	48227	43688	7200
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	8769	3555	810
за розрахунками з бюджетом	1620	427	3757	21026
за у тому числі з податку на прибуток	1621	3325	3325	20316
за розрахунками зі страхування	1625	1084	1033	1750
за розрахунками з оплати праці	1630	2292	1940	3446
Поточні забезпечення	1660	955	740	1200
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	11529	21764	8609
Усього за розділом III	1695	76608	79802	64357
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	133368	145104	311425

Додаток Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019-2021

рік

Стаття	Код рядка	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	257106	256783	254012
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(200485)	(218149)	(198675)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0	0
Валовий: прибуток	2090	39033	38634	55337
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)	(0)
Інші операційні доходи	2120	130560	102176	19887
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів сільськогосподарської продукції	2122	0	0	0
Адміністративні витрати	2130	(9037)	(10325)	(11465)
Витрати на збут	2150	(6360)	(4789)	(4954)
Інші операційні витрати	2180	(134784)	(104818)	(22828)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	19412	20878	35977
Інші доходи	2240	5083	3756	1213
Фінансові витрати	2250	(15478)	(11761)	(12284)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(4522)	(3974)	(1442)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4495	8899	23464
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0	5160
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	4419	8899	18304
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)	(0)

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	164475	265764	168619
Витрати на оплату праці	2505	28476	55037	35237
Відрахування на соціальні заходи	2510	11343	21333	14285
Амортизація	2515	3729	3917	3633
Інші операційні витрати	2520	12335	22563	11210
Разом	2550	220358	368668	232984